

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 45 · 3. februar
Sesjonen 2020–2021

Møte onsdag den 3. februar 2021 kl. 10

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 45):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Presidenten vil av smittevern hensyn foreslå at publikumsgalleriet holdes stengt også under dagens møte. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:00:17]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Jan Tore Sanner, Torbjørn Røe Isaksen og Abid Q. Raja vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Eigil Knutsen.

Eigil Knutsen (A) [10:00:48]: Mitt spørsmål går til finansminister Jan Tore Sanner.

Koronapandemien varer og rekker, og med det kommer nyhetsoppslagene om stadig større nedbemanningsprosesser. En kunne kanskje sett på dette som vanlig i nedgangstider, hadde det bare vært en vanlig nedgangstid. Men koronapandemien skiller seg jo fra alle andre kriser på mange måter. Én av de måtene er at vi i Norge fra statens side stiller opp for næringslivet i stort monn. Staten, og dermed fellesskapets midler, avlaster risikoen for norske bedrifter gjennom utsatte skatter og avgifter, lånegarantiordninger, kompensasjonsordninger for foretak med stort omsetningsfall og kontanter for å dekke faste utgifter.

Arbeiderpartiet støtter disse ordningene for å redde arbeidsplasser, for at vi skal komme oss gjennom denne krisen med sunne og levedyktige bedrifter når markedene tar seg opp igjen, og nettopp fordi det er arbeidsplassene vi skal redde, og ikke investorene. Derfor har Arbeiderpartiet foreslått at virksomheter som mottar støtte, må inngå avtaler med tillitsvalgte for å opprettholde arbeidsplasser, unngå oppsigelser og ivareta de ansatte. Men siden regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke har støttet disse forslagene, er det ikke noen krav om en slik ivaretagelse av de ansatte. Vi har sett eksempler som hotellkjeden Scandic, som har varslet oppsigelse av 1 000 ansatte. Samtidig viser nå tallene at samme selskap har mottatt så mye som 335 mill. kr fra kompensasjonsordningene.

Spørsmålet mitt er derfor om finansministeren mener at selskaper som mottar disse store kompensasjonsbeløpene, helt fritt skal få nedbemanne så mye de vil, eller om det burde vært noen begrensninger overhodet på muligheten til å gå til oppsigelse, gitt at vi har en raus permitteringsordning og, som nevnt, en raus kompensasjonsordning for bedriftene.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:02:45]: Vi er fortsatt midt i krisen. Den økonomiske krisen vi nå opplever, er en følge av pandemien, og det er først når vi klarer å holde smitten nede, og når vi vinner kampen mot viruset, at vi igjen kan gjenåpne og få aktivitet i samfunnet vårt.

Så er jeg glad for det samarbeidet vi har hatt så langt – regjering og storting og partiene på tvers – og også det samarbeidet vi har hatt med partene i arbeidslivet. Det har vært viktig for å få ordninger raskt på plass. Mitt hovedinntrykk er også at det er godt samarbeid ute på arbeidsplassene mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, mellom organisasjonene, og at man står sammen i kampen for å redde bedrifter for å trygge arbeidsplasser.

Det er uten tvil også noen dilemmaer knyttet til de ordningene vi har. Det er dilemmaer knyttet til en kompensasjonsordning som sådan. I normale tider ville vi jo aldri gitt kontantstøtte til bedrifter, men vi gjør det fordi staten stenger ned. Det er også dilemmaer når det gjelder hvor mye støtte hver enkelt bedrift skal få. Regjeringen foreslo i utgangspunktet et tak på 50 mill. kr, men stortingsflertallet ønsket et høyere tak, og det gjør jo at mange av de store kjedene og de store konsernene også har fått mer penger.

Regjeringen er tydelig på at vi forventer at ledere og bedrifter viser moderasjon både når det gjelder lederlønninger, når det gjelder bonuser, og selvsagt også når det gjelder utbytter, og det er viktig at det er et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene hvis man må nedbemanne. Men det kan være slik i enkeltbedrifter, og nå uttaler jeg meg ikke om navngitte bedrifter, at det å nedbemanne faktisk er et verktøy for å redde arbeidsplasser hvis alternativet ville være at bedriftene gikk konkurs. Jeg mener det er viktig at bedriftene tenker igjennom at de samarbeider med arbeidstakerorganisasjonene, men de må også av og til gjøre noen slike operasjoner for faktisk å redde bedrifter og arbeidsplasser.

Eigil Knutsen (A) [10:04:57]: Finansministeren ga meg en overgang til mitt neste spørsmål, for han nevnte utbytter. Vi har i nyhetsbildet de siste dagene blitt servert flere eksempler på det i hvert fall jeg vil kalle usolidarisk omgang med skattebetalernes penger, nemlig svære utbytteutbetalinger til eiere i selskaper som har fått enten kontantstøtte, gunstige skatteregler eller an-

nen støtte med fellesskapets midler. Også her har det vært umulig å komme til enighet i Stortinget om noen krav som kunne forhindret dette. Høyresiden har stemt ned forslagene som kunne sørget for at pengene gikk til sitt angitte formål og reddet arbeidsplassene. Selv moderate forslag om midlertidig å endre aksjeloven sånn at utbyttegrunnlaget kunne blitt avkortet med støttebeløpet, har blitt nedstemt av Høyre og høyresiden i denne salen.

Derfor er mitt spørsmål om statsråden har noen som helst betenkeligheter med at krisestøtte nå går til å berike enkeltaksjonærer, og at staten tar nedsideriseringen, og om han er komfortabel med at det ikke finnes noen som helst begrensninger på utbytteutbetalinger i selskaper som støttes av fellesskapet gjennom krisen.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:06:08]: Jeg ser helt klart det spørsmålet som reises, og jeg er helt enig i at det er uakseptabelt dersom kontantstøtte til bedrifter går til utbytte. Men så er spørsmålet: Skal vi gå derfra til at vi skal regulere utbytteutbetalinger? Jeg mener at vi ikke skal gjøre det, for det kan være situasjoner der det er nødvendig og riktig for bedrifter å ta utbytte. Noen eiere må ta utbytte for å betale skatter og avgifter. Andre bedrifter kan gå dårlig en periode og mottar derfor kontantstøtte. Men så går de bedre, og så tar de utbytte for å investere i nye arbeidsplasser. Hvis man først skulle gå inn på den veien, ville det mest sannsynlig blitt såpass mange unntak i den ordningen at det også ville undergrave formålet. Jeg har derfor en veldig klar anmodning til eiere, og det er at man viser moderasjon, og at man viser solidaritet i den situasjonen vi nå er i – at man står sammen i kampen for å redde og trygge arbeidsplasser.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Eigil Knutsen.

Eigil Knutsen (A) [10:07:17]: En anmodning har Stortinget forsøkt å gi, og vi har jo sett resultatet – at det ikke har fungert etter hensikten.

Det vi snakker om nå, handler om hvordan landet vårt skal se ut etter krisen, og det er ingen tvil om at denne krisen forsterker de økonomiske forskjellene. Når i tillegg politikken tillater at denne krisestøtten havner i private eieres lommer, mens tapene må bæres av fellesskapet og arbeidstakerne som mister jobbene sine, forsterker også politikken disse forskjellene.

Koronapandemien retter et forstørrelsesglass mot sårbarhetene og forskjellene i samfunnet vårt. Forskjellene mellom stor og liten kommer tydelig fram i den økonomiske håndteringen av krisen vi står i. Mange småbedrifter innenfor f.eks. servering og uteliv har slitt med manglende drahjelp, mens vi ser at de fem største mottakerne av kontantstøtten får halvparten av pengene.

Nå som krisen varer lenger enn vi trodde, og ordningene blir forlenget, er finansministeren villig til å se på noen tiltak som kan gjøre ordningene litt mindre attraktive for de største bedriftene og litt mer treffsikre for de små og mellomstore bedriftene, som ikke har samme tilgang til en slik finansiering?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:08:28]: Svaret på det er ja. Og hadde Arbeiderpartiet støttet regjeringens forslag, ville taket på disse ordningene vært lavere. Regjeringens forslag var 50 mill. kr, mens stortingsflertallet har jekket det opp til 80 mill. kr, og det betyr jo også at de største har fått mer. Så kan man si at mange av de største også har hatt betydelige tap. De har mange arbeidsplasser.

Jeg er enig i at det er noen dilemmaer her, og dem må vi selvsagt være åpne for å diskutere.

Jeg er også enig i tilnærmingen at ja, krisen rammer ulikt, krisen rammer skjevt. Vi ser at 90 pst. av næringslivet har klart å opprettholde aktiviteten, mens 10 pst. har falt 25 pst. Det er ingen tvil om at mange av dem som har minst utdanning, de laveste lønningene og svakest tilknytning til arbeidslivet, rammes hardest, og ungdom er blant dem. Det er bakgrunnen for at regjeringen helt siden mai i fjor har foreslått tiltak: ungdomsløft, mulighet til utdanning under dagpenger og nå i siste krisepakke tiltak for studenter, men også for langtidsledige.

Vi er helt enige – vi må tenke på veien ut av krisen, hvilket samfunn vi skal ha når vi tar hverdagen tilbake.

Presidenten: Hans Andreas Limi – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:09:50]: Det er kaldt, og kuldeperioden er spådd å vare ganske lenge. Strømprisene stiger, og selv om vi har lagt bak oss et år med ganske lave priser, opplever vi nå et prisnivå på strøm som vi kun har hatt ti ganger før i historien. Vi må altså forvente ekstreme utslag over kortere eller lengre perioder også fremover.

I en situasjon med flere enn 200 000 permitterte og arbeidsledige, med utbetalinger på vesentlig lavere nivå enn normalt, kan økte strømpriser bli en utfordring for mange. Hvilke tiltak vurderer regjeringen som aktuelle for å bidra til å avhjelpe situasjonen hvis strømprisene fortsetter å stige, slik det er grunn til å anta?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:10:37]: Det er riktig at vi har en måned nå da det både er kaldt og strømprisene er høye. Så har vi også bak oss et år, 2020, da vi hadde svært lave strømpriser. Da var strømprisene de laveste på ti år, og en vanlig husholdning sparte opp mot 5 000 kr. Nå er vi i den heldige situasjonen at magasine-

ne er ganske velfylte. Det betyr at det kan produseres mer strøm utover året.

Hvis man nå skal gjøre noe som er målrettet, mener jeg at det i så fall er bostøtten som er et egnet virkemiddel. Men jeg vil samtidig mene at det kan være fornuftig å vente noe utover vinteren for også å se hvordan strømprisene utvikler seg.

Men det er riktig – nå er strømprisene høye. I fjor var de lave. Det kan være aktuelt med målrettede ordninger. Det er vi også åpne for å diskutere.

Presidenten: Hans Andreas Limi – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Andreas Limi (FrP) [10:11:42]: Jeg er glad for det siste som finansministeren sa, at det kan være aktuelt med målrettede tiltak, for det er riktig at strømprisene svinger. Vi hadde lave priser i fjor. Det er ikke unormalt at de stiger når kulden setter inn. Det som er det spesielle nå, er for det første at vi får en lang periode – det er i hvert fall grunn til å forvente det – og for det andre at veldig mange nå er permittert eller arbeidsledige. Det betyr at utbetalingene er lavere enn de normalt er. Det betyr også at det blir vanskeligere å overholde sine løpende forpliktelser. Hvis man får en langvarig økt strømpris, vil det bety mye for de husholdningene som nå er rammet.

Spørsmålet er mer konkret: En ting er de offentlige ordningene som er der, men hva gjør man konkret overfor dem som går på dagpenger og ikke har andre offentlige ordninger de kan benytte seg av? Hvilke tiltak kan man konkret rette inn mot den gruppen som nå muligens vil oppleve problemer på grunn av det som skjer i markedet?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:12:51]: Jeg er glad for tilnærmingen i spørsmålet, for det er ikke alle som har fått det verre under denne krisen. Det er faktisk veldig mange med trygge jobber, det er lav rente, og vi har stor grad av sparing. Men det er noen som nå sliter, som har mistet jobben eller er permittert. Det har også vært bred enighet i Stortinget og med regjeringen om at vi skal ha en høyere kompensasjonsgrad for dem som har de laveste lønningene. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble også enige om budsjettet for 2021, der vi ytterligere forbedret bostøtteordningen, som er en målrettet ordning for dem som har aller minst.

Så i den grad det blir aktuelt å se på noen ordninger, mener jeg i så fall at det er bostøtteordningen som er mest målrettet for dem som sliter med høye bostøtter og lav inntekt eller lav trygd. Men jeg tror det er lurt å se noe utover vinteren på hvordan prisene faktisk utvikler seg, og at vi ikke tar det fra dag til dag.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgings-spørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:14:16]: Da Fremskrittspartiet og Høyre inntok regjeringskontorene i 2013, ble Tord Lien olje- og energiminister, og på vegne av Høyre–Fremskrittsparti-regjeringen uttalte han at han var lei av lav strømpris. Han ville ha høyere strømpris. Han argumenterte kraftfullt på Statkrafts konferanse for at det var viktig for Norge at vi skulle få høyere strømpris. Han gikk så langt, sammen med Høyre, at man bl.a. endret loven for å tillate flere eksportkabler for strøm.

På det området kan jeg se at Fremskrittspartiet og Høyre har hatt måloppnåelse: De har fått høyere strømpris. I tillegg til markedspolitikken økte avgiftene da Siv Jensen var finansminister, fra 11 kr og 61 øre per kWh til 16 kr og 13 øre per kWh i dag. Det har vært ca. 50 pst. økning av elavgiftene under Høyre og Fremskrittspartiet.

Mener Høyre fortsatt at den målsettingen man hadde ved starten av sin regjeringsperiode, at man ønsket seg høyere strømpris i Norge, er klok, og mener man det er klokt å ha en så høy avgift på strøm?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:15:24]: Jeg skal ikke uttale meg generelt om representanten Slagsvold Vedums hukommelse, men jeg kan vel si såpass at den med respekt å melde er ganske selektiv. I forbindelse med behandlingen av det siste budsjettet til Stoltenberg II-regjeringen, som Slagsvold Vedum var med på å vedta, foreslo man faktisk økt elavgift. Senterpartiet har også ved noen anledninger i forrige stortingsperiode stemt for økt elavgift, og de har foreslått reduksjon ved andre anledninger. I denne stortingsperioden har ikke vår regjering foreslått økt elavgift i det hele tatt. Vi har faktisk satt den ned.

I fjor hadde vi en ekstremt lav strømpris, og jeg tror vi skal være glade for at vi har kabler til utlandet som gjør at når vi har stor overproduksjon, kan vi eksportere kraft. Når vi har stort behov for kraft selv, kan vi importere. Dette er markedet, og markedet fungerer. Vi produserer mye energi i Norge, men vi har også perioder med stort forbruk, og da må vi kunne ha god utveksling med utlandet.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:16:36]: Mitt spørsmål går til finansministeren, men først har jeg behov for å referere til en av representanten Slagsvold Vedums tidligere statsråder fra samme parti, som ønsket at Norge skulle være Europas grønne batteri og eksportere mest mu-

lig strøm. Vi vet hva som ville skjedd med norske strømpriser hvis det hadde skjedd.

Norge er i en unik posisjon til å håndtere krisen på grunn av oljeformuen vår. Bare det siste året har oljefondet økt med over 1 000 mrd. kr. Fremskrittspartiet mener at vi ikke skal være redde for å bruke penger nå for å hjelpe folk og bedrifter gjennom krisen. Derfor har vi styrket betydelig de krisepakken som regjeringen har lagt fram.

Over 200 000 personer er nå meldt helt ledige, ifølge Navs siste tall. Samtidig med at Norge står i denne krisen, legger regjeringen fram en klimamelding som i praksis kan flagge ut tusenvis av norske industriarbeidsplasser i årene som kommer. Høyre vil innføre særnorske, skyhøye skatter og avgifter som kan ta knekken på norske arbeidsplasser. I tillegg kan det føre til større utslipp fordi produksjonen flyttes til land med mindre kostnader og krav. Regjeringen foreslår dette uten å svare på hvilke konsekvenser det vil ha. Det kommer på toppen av at flere partier i denne sal ønsker å legge ned olje- og gassnæringen, som er den viktigste næringen for landet. De samme partiene bruker gladelig disse pengene som hardtarbeidende oljearbeidere og kunnskapsmiljøer i verdensklasse har skaffet landet.

Også oljenæringen skal få svi gjennom særnorske skatter og avgifter. En CO₂-avgift på 2 000 kr, som Høyre nå har foreslått, har Miljøpartiet De Grønne foreslått før. Da mente Høyre det var uansvarlig. For å understreke det: Fremskrittspartiet kommer aldri til å støtte dette.

Mitt spørsmål er: Er det Venstre og Kristelig Folkeparti som styrer klimapolitikken, eller foreslår Høyre denne politikken, som vil flytte verdier og arbeidsplasser ut av landet, helt frivillig?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:18:43]: Jeg kan bekrefte at den klimameldingen står Høyre fjellstøtt og begeistret bak. Dette er et helt nødvendig virkemiddel og en nødvendig plan for at vi skal kunne håndtere de store klimautfordringene vi står overfor. Klimakrisen er vår tids største utfordring. Den krever både nasjonal handling og internasjonalt samarbeid. Jeg har tro på at vi skal klare å håndtere klimakrisen. Etter at man har fått ny president i USA, er det håp om at det også blir internasjonal kraft bak de nødvendige tiltakene.

Men la meg minne om at den planen vi har lagt, er en tiårsplan: en gradvis, forutsigbar økning i CO₂-avgiften. Det er viktig for at forurensere skal betale, og ikke minst for at bedriftene skal ha tid til å tilpasse seg og ny teknologi kan bidra til at vi skaper nye arbeidsplasser. Vi skal kutte utslippene, men vi skal ikke kutte utviklingen. Jeg har tro på at regjeringens klimapolitikk vil bidra til grønn vekst og nye arbeidsplasser – samtidig

som vi også gjør vårt i Norge og i samarbeid med EU for å få klimautslippene ned.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:20:07]: Ja – og flytte arbeidsplasser ut av landet!

Bilen er vårt viktigste transportmiddel. Over 80 pst. av persontransporten i Norge går med bil. De aller fleste av oss er helt avhengige av bilen i hverdagen, enten det er for å komme seg på jobb, på butikken eller for å kjøre barna på trening.

Jeg hører at Høyre er med på dette med begeistring. Det er jo nesten ikke til å tro at Høyre i klimameldingen foreslår diesel- og bensinpriser på over 20 kr literen. Det vil ramme knallhardt dem som har minst, alle som ikke har råd til å kjøpe Tesla eller elbil, som ikke kan bruke elbil fordi det ikke passer til deres behov, som ikke har tid til å lade, eller kanskje heller ikke har noe sted å lade. Det er en tvers igjennom usosial politikk som rammer dem som har minst. Fremskrittspartiet kommer aldri til å støtte dette. Vi vil gjøre hverdagen enklere for folk og sette avgiftene ned, for dette rammer dem som har minst.

Hvordan kan Høyre påføre vanlige folk og bedrifter bensin- og dieselpriser på minst 20 kr literen, noe som vil gjøre det enda vanskeligere å få endene til å møtes for dem som har dårlig råd?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:21:15]: For det første må representanten lese hele klimameldingen, for det står ikke at bensin- og dieselprisene skal opp i de nivåene som Listhaug sier. Vi har sagt at vi ikke har tatt stilling til om det skal være kompensasjon med redusert veibruksavgift, slik vi har gjort det i disse åtte årene, da de tre nåværende regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har styrt sammen.

Vi har også sett på hva dette vil bety for flyprisene. Om ti år vil det være en økning på 70 kr for en flybillett forutsatt at det ikke er noen effektivisering og ny teknologi som bidrar til lavere utslipp. Dette er en forutsigbar plan som gjør at bedriftene får mulighet til å tilpasse seg. Så er det én ting vi står sammen om, og det er at når vi øker noen avgifter, setter vi ned andre. I disse åtte årene har vi redusert skatter og avgifter med om lag 30 mrd. kr. Ja, vi gjør det dyrere å forurense, men vi gjør det billigere å opptre miljøvennlig, og vi senker skatten for folk flest.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Sylvi Listhaug.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:22:20]: Det kan altså bli en bensin- og dieselpris på over 20 kr literen.

Flyet er et viktig framkomstmiddel for mange i Norge. Noen flyr til jobb i andre deler av landet, andre

flyr for å kunne besøke familie når de har tid, eller når de ikke har mulighet til å kjøre.

For mange familier er sydenturen om sommeren årets høydepunkt – når verden er fri for korona. Flyet er avgjørende for at Norge skal fungere, særlig i distriktene der dette er det eneste kollektivtilbudet man har. Flyselskapene er i krise. SAS sliter, Widerøe sliter, og Norwegian er på randen av konkurs. Det er knallhard internasjonal konkurranse og en kamp for selskapene for å overleve. Svaret fra Høyre i klimameldingen er å skru avgiftene kraftig opp, slik at det blir mye dyrere å fly. Det rammer mest dem som har minst, og gjør det vanskeligere og kanskje umulig for vanlige folk og familier å bruke flyet som framkomstmiddel. Man unner tydeligvis ikke vanlige folk og familier å kunne ta seg en flytur til besteforeldrene, det skal være forbeholdt rikfolk. Man skal gjøre hverdagen vanskeligere og dyrere for folk flest.

Mitt spørsmål er: Hvordan kan Høyre stå i spissen for å gjøre det dyrere å fly i Norge, noe som rammer vanlige folk, mens rikfolk flest kan fortsette å fly Norge og verden rundt?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:23:37]: Jeg sa i mitt forrige svar at vi hadde sett på hvordan dette vil slå ut for f.eks. en flyvning med Widerøe. Med den opptrapningen som ligger i klimaplanen, vil det med de forutsetninger som Widerøe har gitt, være en økning på 70 kr om ti år. Det betyr en økning på 7 kr per år. Det er basert på at det ikke blir energieffektivisering eller andre tiltak i flybransjen som bidrar til at vi får utslippene ned.

Det som er viktig med den planen vi nå har lagt, er at vi har et tiårsperspektiv. Vi gjør dette fordi vi mener det er viktig. Det er viktig at vi får ned klimautslippene, at vi når Parisavtalens mål. Det er viktig for livet på kloden. Det er viktig for folk i Norge. Dette er en forsiktig økning av avgiften på fly: 70 kr per billett om 10 år.

Presidenten: Sylvi Listhaug – til oppfølgingsspørsmål.

Sylvi Listhaug (FrP) [10:24:47]: Nå er det sånn at Fremskrittspartiet i år har sørget for å fjerne flypassasjeravgiften. Den har denne regjeringen til hensikt å innføre igjen. Så hører jeg at man sier at det er snakk om 70 kr. Vel, når vi ser i hvilken retning dette går, der politikerne bruker alle midler for å piske og plage folk i klimapolitikken, tror jeg nok mange hjemme i stua har vanskelig for å tro at det kommer til å bli 70 kr. Problemet med klimapolitikken som føres av regjeringen og av mange andre, er rett og slett at den rammer helt vanlige folk med vanlige inntekter som ikke har råd til å strø om seg med penger. Blir det dyrere å fly, dyrere

med bil, dyrere med alt mulig, går dette ut over helt vanlige folk med vanlige inntekter. Derfor lurer jeg på hvorfor Høyre er med på å føre en politikk som straffer vanlige folk, og som gjør at rikfolk bare kan leve livet sitt akkurat som de ønsker, enten det er om fem år, ti år eller lenger inn i framtiden.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:25:51]: Hvis det hadde vært slik som representanten Listhaug beskriver det, hadde jeg vært enig, men slik er det ikke. Vi fører en aktiv klimapolitikk, og det er fordi vi ønsker å stoppe klimakrisen. Det er en av vår tids største utfordringer, og vi vet at bruk av avgifter og kvotemarkedet i EU er et av de viktigste virkemidlene for å få utslippene ned. I løpet av de årene vi har regjert sammen, har vi økt klimavgiftene for at forurensere skal betale, men samtidig har vi redusert andre skatter og avgifter.

Jeg håper at representanten Listhaug og Fremskrittspartiet vil bidra til fortsatt borgerlig regjering, slik at vi kan fortsette å senke skatter og avgifter for folk flest, for det er det som betyr noe. Når vi reduserer skatten på arbeid, og når vi reduserer andre skatter og avgifter, bidrar det til at folk får mer igjen. Og så bruker vi avgiftene i klimapolitikken fordi det skal straffe seg å forurense og lønne seg å få klimautslippene ned. Vi må stoppe utslippene, ikke utviklingen.

Presidenten: Presidenten vil ikke kutte i taletiden, men vil minne både representanter og statsråder om å følge den taletiden de har til rådighet.

Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:27:19]: Spørsmålet mitt går til statsråd Røe Isaksen.

Vi har en omfattende innreise fra utlandet av arbeidsfolk som pendler, som er midlertidig ansatt eller ansatt i bemanningsbyråer. Denne pendlingen er en stor kilde til smittespredning. Statsministeren uttalte på pressekonferansen den 27. januar, ifølge VG:

«I praksis blir grensen stengt for alle som ikke er bosatt i Norge (...). Det betyr at mange arbeidsinnvandrere ikke kan komme til landet.»

Likevel viser tall fra innreiseregisteret at det var 10 169 grensepasseringer fra natt til fredag 29. januar til og med 1. februar, da de nye tiltakene skulle virke, ifølge statsministeren. 42 pst. av disse sier at de har unntak fra innreisekarantene. Det finnes ikke noen offentlig oversikt over hvor mange av de totale grensepasseringene som er ved arbeidspendlere.

I løpet av de siste 20–25 årene har Norge kommet i den situasjonen at vi ikke greier å drive Norge med folk som er bosatt her. Dette gjør oss sårbare og er en viktig årsak til at vi har så mange helt eller delvis arbeidsføre mennesker som ikke får inntektsbringende arbeid.

Dette skaper uverdige forhold for folk – større inntektsforskjeller og en sterk økning i statens utgifter over Nav. Sånn kan vi ikke ha det.

Senterpartiet går inn for full sysselsetting og kamp mot arbeidsledighet. Da må vi gjøre Stortinget viktigere. Stortinget må styre de store linjene i arbeidsmarkedet. Det må opprettes balanse mellom tilbud og etterspørsel av arbeidskraft. Derfor må vi få på plass en kontrollert arbeidsinnvandring fra alle land utenfor Norden. Vi må stramme inn arbeidsmiljøloven, sånn at det blir mindre og lovlig bruk av midlertidig ansatte. Vi må sikre et sterkt trepartssamarbeid, styrke fagorganiseringen, legge til rette for bedre allmenngjorte tariffavtaler og bedre de stortingsbestemte økonomiske rammebetingelsene for bedrifter som trenger styrket lønnsevne – dette for at interessert ungdom kan ta utdanning og satse på yrker som helsefagarbeider, fiskefagarbeider, slakter, murer og gartner. Mitt spørsmål er: Hva er regjeringas plan for å redusere vår avhengighet av utenlandske arbeidsfolk som pendler til Norge?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:29:25]: Regjeringens plan er å utdanne norsk ungdom som norske fagarbeidere – få flere til å velge yrkesfag, få flere lærlingplasser. Hvis representanten Lundteigen ser på utviklingen før korona, viser det seg at med nettopp det har vi kommet et godt stykke på vei. Det er flere som får lærlingplass, det er flere som tar yrkesfag, for å nevne noe.

Jeg mener at den oppskriften som representanten Lundteigen antyder, vil gjøre det motsatte. Vi må lese hva som er politikken bak slagordene her: å få kontroll over arbeidsinnvandringen fra utenfor Norden, altså i praksis melde Norge ut av EØS. Hva innebærer det? Jo, at vi kutter båndet til det viktigste markedet vi har. Så kan man argumentere med at vi skal lage en handelsavtale med EU i stedet. Noen har latt seg inspirere av det som har skjedd i Storbritannia. For å si det sånn: Arbeidsfolk i eksportrettede bedrifter i Storbritannia har ikke fått en tryggere hverdag og en tryggere arbeidsplass med det som har skjedd i forbindelse med brexit – snarere tvert imot. Så løsningen er å ha to hoder – nei, ikke å ha to hoder, men å ha to tanker i det ene hodet man har, samtidig. (Munterhet i salen.) Det ene er å sørge for at vi utdanner flere fagarbeidere. SSB beregner at vi kan mangle så mange som 100 000 fagarbeidere i Norge innen 2035. Jeg er for at vi skal ha en høyere selvbergingsgrad av norske fagarbeidere. Det gjør vi gjennom å få ungdom til å velge yrkesfag.

Det andre jeg vil nevne, som er mitt konstitusjonelle ansvar, er at hvis vi skal få til dette, hjelper det ikke bare med økt lærlingtilskudd eller å samarbeide med partene for å øke rekrutteringen til fagutdanning – vi må også slå hardt ned på useriøse, kriminelle aktører

i arbeidslivet. Det å fortsette å rydde opp og fortsette å skaffe oss nye verktøy for å slå ned på arbeidslivskriminalitet er også avgjørende.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:31:30]: Det statsråden nå sier, er at en i det store skal fortsette med dagens politikk. Vi skal fortsette med dagens politikk, som innebærer at arbeidsmarkedet i Norge i stort ikke skal styres av Stortinget. Konsekvensen av det er sjølsagt at de som i denne sal snakker om full sysselsetting og kamp mot arbeidsledigheten, ikke har virkemidlene for å gjennomføre det. Det vil fortsette sånn som det har vært. Og sånn som det har vært, er at i noen yrker er det stor tilgang på flotte ungdommer fra utlandet, som gjør en kjempejobb, men som medvirker til å presse lønns- og arbeidsvilkår nedover. Det vil statsråden og høyreregjeringa fortsette med.

Så sier han at vi skal få mer yrkesutdanning. Ja, det er vi enige om. Det er bare det at de som utdanner seg til et praktisk yrke, må ha trygghet for fast arbeid og trygghet for ordentlig inntekt. Og foreldre – og alle – ser at en rekke bransjer ikke har det: slaktere, murere, gartnere og fiskefagarbeidere. Derfor må vi gå inn på en systemkritikk. Vil altså statsråden ikke gjøre noe med det store systemet?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:32:43]: Verken jeg eller regjeringen ønsker å melde Norge ut av EØS – og det er jo systemkritikken. Det er selvfølgelig både et privilegium og viktig at man driver med systemkritikk, men man må også se på hva som er realitetene, hva de faktiske konsekvensene av politikken man ønsker, blir.

Nå har jeg allerede i første innlegg sagt noe om hva som er de faktiske konsekvensene av å skape usikkerhet om tilgangen til det største markedet norske bedrifter har. Så kan vi ta et steg videre: Jeg er enig i at vi, som jeg har sagt, må utdanne flere norske fagarbeidere. Vi kan ikke være avhengig av importert arbeidskraft for å dekke hele behovet vi har, men vi kommer til å være avhengig av arbeidsinnvandring også i årene som kommer. Alternativet for en norsk virksomhet, et verft f.eks., som har sterke svingninger, noen ganger oppdrag, andre ganger ikke, til å ha mulighet for å leie inn, ofte også fra utlandet, er jo ikke at alt fortsetter som før. Det er kanskje at verftet flytter til utlandet, som så mange andre norske verft har gjort tidligere.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Per Olaf Lundteigen.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:33:49]: Det vi får presentert her, er at regjeringa ikke har noen plan, har ingen plan. Den ønsker at en skal fortsette med det systemet som bl.a. innebærer at partene i arbeidslivet

har allmenngjorte tariffavtaler på 127 kr per time. Tror regjeringa da at dyktige ungdommer vil utdanne seg til de yrkene? Sjølsagt gjør de ikke det. Dermed blir det behov for arbeidsfolk utenfra, fra utlandet, som er villige til å arbeide under sånne forhold.

Det er interessant at når vi snakker om å få makta over arbeidsmarkedet tilbake til Stortinget, er det altså snakk om å melde seg ut av EØS. Det er mange som ikke er enig i at det er nødvendig. Er det virkelig sånn at Høyre mener at det å ta makta tilbake til stortingssalen over det viktigste av alt, nemlig arbeidsmarkedet, innebærer at vi må melde oss ut av EØS? Hvis det er tilfellet, går vi en interessant tid i møte.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:34:48]: Jeg skal nyansere svaret mitt – og, det er klart, nå må jeg tolke hva representanten Lundteigen mener med sin systemkritikk: Det er også en annen måte, hvis man skal ta makten tilbake over f.eks. lønnsdannelsen i Norge. Når det gjelder minstelønn, også der det er allmenngjort, altså at vi har fastsatt en lovbestemt minstelønn, er det at man fastsetter minstelønn fra Stortinget og ikke mellom partene i arbeidslivet. Det vil gi Stortinget større makt, men hva vil det også gjøre? Jo, det vil undergrave noe av fundamentet for den norske modellen i arbeidslivet, som er at det er partene som forhandler om lønn. Når Brussel – og dette vil kanskje representanten Lundteigen like – antyder at de skal innføre en EU-bestemt minstelønn, som kanskje også vil gjelde Norge, protesterer denne regjeringen, sammen med alle partene i arbeidslivet. For vi har en tradisjon for at det er partene i arbeidslivet som forhandler, ikke en tradisjon for politikkersatte lønninger.

Så synes jeg at man skal gå til noen som Senterpartiet kjenner godt, nemlig norsk landbruk, og spørre: Hva vil skje hvis vi struper tilgangen til utenlandsk arbeidskraft?

Presidenten: Per Olaf Lundteigen – til oppfølgings-spørsmål.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:35:51]: Jeg kan forsikre statsråden om at Senterpartiet er mot EU-bestemt lønn. Jeg kan forsikre om at vi står på at lønn skal avtales mellom partene. Partene kom til at situasjonen var så vanskelig at en må gå bort fra det hovedprinsippet i forbindelse med allmenngjøring – vi måtte dermed også støtte det.

Lønnsdannelsen skal skje mellom partene i arbeidslivet. Men det er jo ganske enkelt å forstå at når det er overskudd av arbeidskraft i en bransje, vil det føre til et press på lønns- og arbeidsbetingelser nedover. Det betyr videre at det skjer nedover i de bransjer hvor lønnsomheten er for svak. Når statsråden snakker om

jordbruket og gartnere, kan jeg understreke at der er lønnsomheten svak, og det er noe av årsaken til problemet i Norge som i alle andre land.

Vil statsråden da bedre lønnsomheten i primærnæringene fisk og jordbruk, sånn at en kan betale allmenngjort tariffavtale innen bygg og anlegg?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:36:53]: Jeg må innrømme at når vi går inn på det konkrete innholdet i landbruksavtalene, er vi utenfor både mitt konstitusjonelle ansvar og hva jeg er kapabel til å svare i detalj på.

Men jeg er enig i at arbeidskraftinnvandring ikke er uten problematiske sider. Det har f.eks. skapt problemer i forbindelse med en del håndverksyrker i Norge – særlig har det vært mange eksempler fra bygg og anlegg både på grunn av kriminelle aktører og fordi man kanskje for lett har tatt inn innleid arbeidskraft i stedet for å vedlikeholde og bygge den kompetansen man trenger selv. Derfor har vi måttet justere fra bransjens side, og man har gang på gang lagt frem nye tiltak for å slå ned arbeidslivskriminalitet. Et parti som Høyre har også godtatt at vi skal ha allmenngjorte ordninger, altså lovbestemt minstelønn, i noen bransjer som er spesielt utsatt.

Vi kommer til å fortsette å slå ned på arbeidslivskriminalitet med nye tiltak. Vi kommer til å fortsette arbeidet for å få flere norskutdannede fagarbeidere, men vi kommer ikke til å sette den velstanden vi har hatt de siste 20 årene, på spill gjennom eksperimenter basert på en eller annen diffus samfunnskritikk.

Presidenten: Per Olaf Lundteigen – til oppfølgings-spørsmål.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:38:02]: Dette er ikke noen diffus samfunnskritikk. Og ellers kan jeg opplyse statsråden om at det ikke er noe som heter landbruksavtale, men jordbruksavtale, og det er det overordnede, så såpass bør statsråden ha fått med seg.

Ellers er arbeidslivspolitikken statsrådens ansvar. Hvem som arbeider i jordbruket, er nå et heftig spørsmål. Vi er nødt til å utdanne gartnere, sånn at vi kan holde oss med den matproduksjonen på egen kjø, og da må vi få opp lønnsomheten, sånn at de som driver disse virksomhetene, kan betale det. Og det er store muligheter for det. Det er store muligheter for å få det opp hvis statsråden vil.

I stedet sier statsråden: Vi skal ikke endre systemet på noe sett og vis. Bare den gamle lekse kommer: Nå skal vi utdanne flere fagarbeidere. Til hva? Til det lønnsnivået som en ikke kan leve av i Norge? Her trengs det systemkritikk, og jeg erfarer da at statsråden ikke er interessert i det, men den debatten kommer til å gå utenfor denne salen. Det er en av de viktigste debat-

tene vi nå har når det gjelder langsiktige tiltak etter koronakrisen.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:39:09]: Jeg tar umiddelbart selvkritikk når det gjelder jordbruksavtalen og landbruksavtalen, så er det gjort.

Jeg kan i og for seg skjønne innfallsvinkelen til representanten Lundteigen. Problemet er at han sier A, og så trekker han ikke konsekvensene ved å si B og C også. Så er det sånn i denne konkrete situasjonen: Ta norsk landbruk, f.eks., forsynings sikkerhet, norsk mat sikkerhet – det at vi får både plantet og hentet opp avlinger, er avgjørende. Derfor laget vi i fjor spesialregler for bl.a. å få flere som var arbeidsledige, til å kunne ta en jobb innen norsk landbruk.

Jeg er villig til å tenke nytt om masse. Jeg er villig til å tenke nytt om f.eks. den måten vi har ordningen for dagpengemottakere på i dag, hvor en melder inn timer i stedet for inntekt – er det til hinder for mer dynamikk i arbeidsmarkedet? Problemet er at det ikke er det representanten Lundteigen ønsker. Lundteigen ønsker jo nærmest en systemrevolusjon, og det kan ikke jeg som konservativ høyremann være med på.

Presidenten: Trygve Slagsvold Vedum – til oppfølgingsspørsmål.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:40:30]: Til slutt er all politikk konkret. Det handler om livet til folk. Nå har vi rekordhøy ledighet i Norge. Et norsk ordtak er at lediggang er roten til alt ondt. Vi ser at spesielt blant dem som jobber innenfor servering, sånn som kokker og servitører, de som jobber på hotell, de som jobber i luftfart, kabinpersonale, er det mange som har stor, stor usikkerhet rundt jobben sin, er permittert eller har mistet jobben sin. Vi som politikere har et ansvar for å prøve å legge ting til rette.

Vi ser noen veldig negative utviklingstrekk. Vi ser det kommer inn internasjonale aktører, sånn som Wizz Air, og presser arbeidsvilkårene innenfor luftfarten ytterligere. Syns statsråden det er positivt, eller syns han det er negativt?

Så gjorde regjeringen et grep midt oppi denne krisen. Man ga et frislipp for drosjenæringen, når vi vet at mange tusen drosjesjåfører allerede har problemer med å få en lønn til å leve av. Er det god konservativ politikk å gi et frislipp for sanne som Uber, når så mange allerede sliter?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:41:35]: Jeg ønsker ikke Wizz Air velkommen til Norge. Jeg ønsker ikke selskaper som – i hvert fall basert på uttalelsene som har kommet – er fagforeningsfiendtlige, ikke ønsker at de ansatte skal organisere seg. Jeg mener at det

ikke er noe godt tilskudd. Det har vel flere medlemmer fra regjeringen sagt også. Betyr det at vi med lov i hånd skal hindre etablering? Nei, det betyr det ikke, men det betyr at vi som politikere også har et ansvar for å påpeke verdien i det norske arbeidslivet og i et godt organisert arbeidsliv for både arbeidstakere og arbeidsgivere.

Jeg er ikke enig i beskrivelsen – selv om det også er på et annet område – av at det har vært frislipp for drosjenæringen. Det har det ikke vært.

Men det som ikke er god konservativ politikk, er å forsøke bare å bevare når verden endrer seg. Grunnen til det er veldig enkel: Risikoen man løper da, er ikke at alt blir som det er, men at utviklingen løper fra, og når endringen til slutt kommer, blir den mer omfattende og mer grunnleggende.

Presidenten: Arild Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Arild Grande (A) [10:42:47]: Det vil ikke hjelpe en eneste norsk ungdom ut i jobb hvis politikerne bruker opp tiden sin på å diskutere for eller mot EØS-avtalen, sånn som Lundteigen legger opp til. Det er bare å se på brexit. Det har snarere forsterket problemene med underbetaling av arbeidsfolk.

Det som vil hjelpe, er om norske arbeidsgivere tilbyr trygge jobber under sikre forhold og med en lønn det går an å leve av. Da kommer ungdommen. Det har offshore vist oss i mange år. Da holder det ikke bare å oppfordre ungdommen til å ta fagutdanning, noen må etterspørre fagarbeidere, f.eks. gjennom offentlige innkjøpsregler som favoriserer seriøse bedrifter med faste ansatte, fagarbeidere og lærlinger, sånn at bedriftene må konkurrere om å få tak i fagfolk og lærlinger framfor billig innleid arbeidskraft.

Vi i Arbeiderpartiet har en lang liste med forslag som vil kunne skape gode jobber til folk raskt, men alt det stemmer høyresiden ned – senest i går. Hvorfor er Høyre så motvillig med tanke på å gi fagarbeiderne jobb og lærlingene en framtid?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:43:54]: Det er vanskelig å svare på et så polemisk spørsmål, annet enn at det er vi selvfølgelig ikke. Så er det en egen forklaring på hvorfor. Også når andre partier sitter i regjering, er det vanlig at man ikke umiddelbart stemmer for alle forslag som kommer fra Stortinget som kan være positive, bl.a. fordi man jobber med det. Vi kommer med ny arbeidslivskrimstrategi, den er like rundt hjørnet. Det er ikke noe nytt vi har startet med nå, vi startet med den første i historien da vi kom i regjering.

Så er det sånn at det ikke bare er gode intensjoner, og det er i hvert fall ikke det at en statsråd sier det, som gjør at flere velger yrkesfag. Ja, det er viktig å rydde opp

i de bransjene som er useriøse. Da mener jeg f.eks. bygg og anlegg har kommet godt på vei. Men det er også viktig med politikk. Derfor har vi støttet, kommer til å støtte og kommer også til å legge frem nye tiltak for å bekjempe useriøse aktører og sikre gode, skikkelige, anstendige vilkår.

Så er det viktig med lærlingtilskuddet, som har økt, og det er viktig at vi stiller krav gjennom offentlige innkjøp, f.eks. lærlingkravet, som kom med denne regjeringen. Tidligere regjeringer har tydeligvis syntes det har vært for vanskelig å få på plass.

Presidenten: Bjørnar Moxnes – til oppfølgings-spørsmål.

Bjørnar Moxnes (R) [10:45:13]: Vi har rekordmange ledige, samtidig som det mangler arbeidskraft i viktige næringer. Vi har sett at vi sliter med å gjennomføre skreifisket hvis man ikke får – det sier i alle fall næringen selv – tilgang til arbeidskraft fra Litauen. I en sånn situasjon er jeg helt enig med statsråden, som har sagt at arbeidsgiverne heller bør ringe Nav enn å ringe Polen – det er jeg helt enig i. Så er kanskje problemet at oppfordringen ikke tas sporenstreks av arbeidsgiverne, og det kan bl.a. handle om tilgangen på folk fra fattigere land enn Norge, at det kan være lettere å presse ned arbeidsvilkårene når man har den tilgangen som man har per i dag.

For å være konkret: Hva vil statsråden gjøre når arbeidsgiverne åpenbart ikke ringer Nav, men først og fremst ringer Polen eller Litauen? Hva er i verktøykassen fra regjeringen for å få gjort noe med akkurat det problemet?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:46:12]: I den akutte situasjonen som vi er i nå, er det Nav gjør, å finne arbeidstakere som er klare til å starte. Men det er nok sånn at selv om jeg gjerne ser at mange flere norske ungdommer både går inn i norsk jordbruk som sesongarbeidere og plukker jordbær og er med på det viktige skreifisket, er det verdt å huske på bakteppet her. Vi har hatt 20 år med høykonjunktur i Norge, selv om vi også har hatt noen kriser. Det er nok ikke sånn at et land hvis største problem både har vært og nok kommer til å bli mangel på arbeidskraft, skal rigge hele systemet sitt for å sikre at vi bare kan ha nordmenn som står på fiske-mottakene på land under skreifisket. La meg bare ta et eksempel: Vi har en dagpengeordning som er bygd opp sånn at vi skal sikre at man får kompensasjon for lønnen man har hatt. Det betyr at hvis man blir ledig som maskiningeniør eller som bilmekaniker, er lønnen der utgangspunktet. Det er et høyere lønnsnivå enn man får f.eks. i jordbruk og fiske. Å harmonisere de to gjen-

nom å kutte dagpengeordningen er selvfølgelig en dårlig idé.

Presidenten: Bjørnar Moxnes – til oppfølgings-spørsmål.

Bjørnar Moxnes (R) [10:47:20]: Det har gått så det griner i mange år, men det har også vært et markant fall når det gjelder antall ansatte blant særlig menn fra arbeiderklassen i Norge i samme periode. Så det er et eller annet som er grunnleggende galt med systemet, når vi ser de to tingene opp mot hverandre.

Det jeg lurer på, er statsråden og regjeringens syn på bemanningsbransjens rolle når det kommer til en stor ledighetskrise som vi har nå, hvor bemanningsbyråene åpenbart ikke er i stand til å skaffe nok arbeid til de ledige. Rødt ønsker at staten skal ta et mye større ansvar for å sikre at ledige hender finner ledige jobber og omvendt, mens bemanningsbyråene selv sliter ganske grundig nå og – som vi så i Klassekampen i går – nekter å permittere ansatte, for da får man rettigheter til permitteringspenger, og det ønsker de ikke å gi de ansatte som de har i egen stab.

Ser regjeringen behov for at staten tar et større ansvar for arbeidsformidlingen enn den har gjort fram til nå, ikke minst i den krisen vi har per dags dato?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:48:20]: Nå skal jeg være rørende enig med Rødts representant i to ting. Det ene er et stort problem som får altfor lite oppmerksomhet, sysselsettingsgraden, altså hvor mange som er jobb, særlig blant menn – kall det gjerne arbeiderklassen, jeg som er Høyre-mann, sier sosioøkonomiske bakgrunnsvariabler i stedet, men vi kan godt bruke klasse i denne sammenhengen. Det skyldes en rekke forskjellige trekk i samfunnet vårt, bl.a. at mange industriarbeidsplasser er blitt borte, selv om industrien fortsatt går så det suser, mange typer yrker har blitt borte, og kompetansekravene er høyere. Så er jeg også enig i at staten skal gjøre mer for å matche dem som har ledige hender, med ledige jobber. Det gjør vi gjennom tiltaksplasser, det gjør vi gjennom at Nav er på, bl.a. har Nav i Nordland nå helt konkret lister med folk som kan gå inn i fisket på land. Men så kan det hende bransjen også ser at de trenger å ha litt mer forutsigbarhet, kanskje gjennom å ha et tettere samarbeid med Nav.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:49:41]: Mitt spørsmål går til finansministeren.

I år har vi virkelig sett hvor mye velferden og fellesskapet betyr. Men en velferdsstat og et fellesskap som stiller opp for hverandre, kommer ikke av seg selv. Det skyldes tilliten mellom oss her i landet og en politikk

som omfordeler. Økt ulikhet truer begge deler. Når forskjellene blir for store mellom oss, svekkes limet i samfunnet. Vi mister tillit til hverandre. Oppslutningen om velferdsstaten og omfordelingspolitikken svekkes også, og det gir en negativ spiral som øker ulikheten videre.

Dette handler ikke bare om hvor mye penger man har på kontoen sin eller i bedriften, eller hvor mange penger man kan bruke på en yacht eller på hytter, og det er tross alt et tak også på hvor mange hytter man kan eie selv som rik. Nei, det handler først og fremst om makt. Når de rikeste får en større andel av inntektene og formuen i Norge, øker de også sin politiske makt, en makt som de bruker til å få gjennomslag for en politikk som gagnar dem. Jeg mener at vi har sett den skjevfordelingen i makt under koronapandemien når krisepolitikken har blitt utformet.

I NRK i dag kan vi lese at fem selskaper, mange med kapitalsterke eiere, har fått over halvparten av pengene fra kontantstøtten. I Klassekampen kunne vi lese at en av de rikeste rederne i Norge, som knapt betaler skatt, mindre enn en gjennomsnitts nordmann, har fått 260 mill. kr i statlig støtte. Og NHO har systematisk jobbet for å få opp kompensasjonsgraden og støtten gjennom denne pandemien.

Så mitt spørsmål til finansministeren er om regjeringen i det hele tatt vurderer hvordan krisepolitikken øker eller reduserer ulikheten i Norge, og om man ser disse store, urettferdige utslagene.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:51:41]: Det er gode spørsmål som Kaski reiser. Det er ingen tvil om at krisen rammer ulikt, og den rammer skjevt. Den rammer ulikt på bransjer, og den rammer skjevt blant folk. De som rammes hardest nå, er de som ofte har lite utdanning og lav lønn, ungdom, skoleelever, langtidsledige, og det er også bakgrunnen for at vi gjennom hele denne krisen nettopp har vært opptatt av at vi skal ha tiltak som rettes inn mot disse gruppene. Det lanserte vi allerede i fjor vår, da vi lanserte strategien for veien ut av krisen – at vi må skape mer, men også inkludere flere.

Derfor satser vi mer på integrering i denne krisen. Vi satser mer på tiltak for sårbare grupper. Vi gjennomfører nå et utdanningsløft for at flere ungdommer skal få mulighet til å få utdanning. Vi har gjort det mulig å ta utdanning med dagpenger. Vi har en rekke andre tiltak som er rettet spesielt inn mot ungdom, og har også åpnet for mer bruk av sommerskoler til sommeren.

Dette henger sammen, fordi vi må sørge for at vi kommer ut med den styrken vi hadde før krisen, nemlig et samfunn hvor vi har tillit til hverandre, hvor vi har samhold, og hvor vi også har små forskjeller. Dette er regjeringen veldig bevisst på, og vi er også opptatt av at tiltakene må rettes inn slik at vi løfter dem som nå sliter.

Så er jeg også enig i at vi må være kritisk til maktkonsentrasjon på private hender, på samme måte som vi må være det på statlige hender. Derfor er jeg for maktspredning. Vi skal ha et sterkt privat eierskap, men vi må spre makt og sørge for at vi har flere medeiere, og at vi også øker muligheten for flere til å bli medeiere i egen bedrift.

Helt til slutt når det gjelder kompensasjonsordningen: Ja, vi er åpne for å justere. Hvis man hadde gått tilbake til det regjeringen foreslo, ville også noen av de aller største selskapene fått noe mindre.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:53:50]: Det var aldri SV som presset opp det taket. Vi har tvert imot foreslått å senke det, og jeg vil gjerne oppfordre regjeringspartiene til å være med og danne flertall for det.

Vi skal komme tilbake til å snakke om de mange som er permittert, og de som får dårligere råd, men jeg har lyst til å snakke om dem på toppen, de som virkelig trekker ifra, og som staten nå gir ekstra mye midler til, for at de skal kunne trekke ifra.

I Bergens Tidende i dag kan vi lese om bilforhandlere som går i pluss – som går med overskudd – og som har mottatt stor statlig støtte. I saken sier en av eierne at de aldri vurderte å gå til andre eiere eller til banken for å få tak i pengene de trengte i starten av pandemien. Han sier:

«For å si det sånn, hvis du har muligheten til å få støtte fra Nav eller Enova, så går du ikke til banken og ber om lån.»

Er det akseptabelt at vi har støtteordninger som i så stor grad fyller lommene til bedrifter og eiere som allerede har mye kapital – mange av dem har også utenlandske aksjonærer – framfor å prioritere de mindre bedriftene og folk flest?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:54:58]: Jeg vil advare mot å generalisere, slik representanten Kaski nå gjør. De aller fleste eiere og bedriftsledere kjemper en kamp for sin bedrift for å trygge sine ansattes arbeidsplasser. Det finnes helt sikkert eksempler på dem som utnytter systemet, og det må det slås ned på.

Når det er sagt, er noe av det viktigste for veien ut av krisen at vi legger til rette for at det kan skapes flere arbeidsplasser i privat sektor. Det er privat sektor og private arbeidsplasser som nå rammes av nedstenging, og som rammes av både den nasjonale og den globale økonomiske krisen. Det betyr at vi må legge til rette for at det kan skapes flere arbeidsplasser i privat sektor. Og skal man skape flere arbeidsplasser i privat sektor, trenger man også privat kapital. Det er også bakgrunnen for at regjeringen har redusert skatten på arbeidende kapital. Det er fordi man må ha privat kapital som kan

investere i norske arbeidsplasser. Det vil vi ha behov for i årene som kommer.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Kari Elisabeth Kaski.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [10:56:08]: Jeg får det ikke til å henge på greip, for hvis man ønsker å ivareta det spredte eierskapet i Norge og alle de mindre eierne og små bedriftene, som akkurat nå kanskje sliter aller mest med å holde hodet over vannet – jeg har møtt en del av disse i Oslo – er veien fra disse, som prøver å redde sine ansatte, til eierne av seismikkelskapet PGS, Hurtigruten eller rederen som vi kunne lese om i Klassekampen i dag, ganske lang. Når vi også ser at børsen og aksjekursene går så det griner, kommer vi til å være i en situasjon der forskjellene i Norge øker dramatisk på grunn av koronapandemien, men også på grunn av den krisepolitikken som har vært ført fra staten og regjeringens side, som har fylt opp lommene til dem som allerede har mye, og som ikke har måttet bære den samme risikoen som eierne av småbedriftene her i Oslo, f.eks., eller på Trysil har måttet, eller som de 30 000 permitterte, som har vært permittert helt siden mars, har måttet. Det er min utfordring til finansministeren: Hvorfor legger man ikke om krisepolitikken mer dramatisk for å redusere forskjellene?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:57:14]: Jeg har ikke sett så veldig mange forslag fra SV på det området. Det vi har vært enige om, er at vi skal ha gode permitteringsordninger, og at vi øker kompensasjonsgraden for dem som tjener minst. Det har det vært bred enighet om i Stortinget. De ordningene er forlenget. En viktig del av krisepolitikken er å sørge for at de som blir permittert eller mister jobben, blir godt kompensert. Vi har også åpnet for at flere av dem som er permittert, kan ta utdanning mens de går på dagpenger.

Regjeringen har helt siden i fjor vår også pekt på dilemmaene i kompensasjonsordningen. Vi foreslo en reduksjon av kompensasjonsgraden frem til august. Vi har også foreslått et lavere tak i ordningene. Det er fordi vi også ser at det er de største konsernene, som kan hente kapital i markedet, som med et veldig høyt tak vil kunne bli bedre kompensert. Når det er sagt, er dette også bedrifter som har mange ansatte og mange arbeidsplasser, og det er arbeidsplassene som er den viktigste veien ut av krisen – å sørge for at folk har en jobb å gå tilbake til.

Presidenten: Solfrid Lerbrekk – til oppfølgings-spørsmål.

Solfrid Lerbrekk (SV) [10:58:35]: Mitt oppfølgings-spørsmål går til arbeids- og sosialministeren.

Me veit at med ei krise i samfunnet akselerer forskjellsutviklinga, og denne koronakrisa ser ut til å ha same effekt. Difor er det så viktig med tiltak som treffer godt og riktig. Folk som vert permitterte, har i stor grad vore med i krisepakken heile tida. Folk på arbeidsavklaringspengar fekk seks månader forlenging av ordninga, noko som er langt kortare tid enn denne pandemien har vart til no, og folk på arbeidsavklaringspengar som søker om jobb, har nå, dei siste dagane, fått ei forlenging, men ikkje dei andre som går på arbeidsavklaringspengar. Er ikkje dette eit svært urettferdig skilje mellom sjuke og friske folk på same ordning?

Fleire av dei som har vore lenge på arbeidsavklaringspengar, har òg store og ofte samansette helseutfordringar. Er det sann at dei ikkje har vorte ramma av forseinkingane i helsesystemet meir enn at det var godt nok med seks månader forlenging i starten av krisa?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [10:59:45]: Begrunnelsen for at vi nå har foreslått å forlenge ordningen for AAP-mottakere som er arbeidssøkere, altså de som er ferdig avklart, og er arbeidssøkere, er at det er rimelig å sammenligne dem, som da skal ut i arbeidsmarkedet, med dagpengemottakere som skal ut i arbeidsmarkedet. Så når arbeidsmarkedet er i krise, som det er nå – dette er større enn finanskrisen, større en oljeprisfallet – er det rimelig at de får en forlengelse.

Så var det rimelig i vår at alle fikk en forlengelse. Det var bl.a. fordi nesten samtlige tiltak hos Nav måtte stenge ned, og Navs kapasitet var sprengt, og dermed klarte de ikke å ha den oppfølgingen.

Det betyr også at når jeg ikke har foreslått en forlengelse nå, er det fordi tilbakemeldingen vi får fra Nav, er at oppfølgingen i det store og det hele er som den har vært tidligere. Det betyr også at dersom vi kommer i en situasjon hvor vi ser at Nav ikke har en reell mulighet til å avklare, må vi vurdere det en gang til.

Presidenten: Solfrid Lerbrekk – til oppfølgings-spørsmål.

Solfrid Lerbrekk (SV) [11:00:49]: Det regjeringa la fram av krisetiltak nå sist fredag, hadde stort sett ei varigheit fram til juli, altså midt i sommarferien. Eg reknar med at regjeringa har vurdert konsekvensane av å avvikla fleire viktige støtteordningar for familiar og enkelt-personar 1. juli. Mange tilsette i Nav går jo ut i ferie då, og det vil mest sannsynleg vera redusert bemanning eller mange ferievikarar i Nav. Dette gjer det lite føreseieleg for folk som plutselig kan stå utan pengar midt i sommarferien.

Eg veit at regjeringa skal vurdere situasjonen fort-løpande, men dersom det vert avvikling då, vil det mest

sannsynleg ramma ein heil del familiar. Eg vil òg minna om at vedtaket i Stortinget som vart gjort på dette, var 1. oktober 2021.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:01:57]: For å ta det siste først: Stortinget har jo vedtatt å forlenge disse til 1. oktober. Det som gjenstår nå, er å gjøre et budsjettvedtak og i noen tilfeller også et lovvedtak. Alt det ligger i en proposisjon som er til behandling i arbeids- og sosialkomiteen nå, en tilleggsproposisjon som kom tre dager etter Stortingets vedtak på de fleste av disse områdene. Så det er ingen tvil om at dette blir forlenget, for det har Stortinget bestemt.

Det er en viktig påminnelse at når en del går ut av ordningene om sommeren, skal Nav være der også da. For vi vet at noen av dem som f.eks. ikke har blitt avklart, enten til uføretrygd eller til arbeidsmarkedet, i AAP, trenger videre hjelp fra Nav. Så det er en god påminnelse som jeg skal ta med meg, og som vi også var klar over fra før. Men vi stenger ikke muligheten til å få den hjelpen man trenger, selv om det er sommer. Det skal vi ikke gjøre.

Presidenten: Eigil Knutsen – til oppfølgingsspørsmål.

Eigil Knutsen (A) [11:03:13]: Jeg holder meg til finansministeren i denne omgang.

Jeg har lyst til å følge opp Kaskis hovedspørsmål om ulikhetsutviklingen i Norge, for også før koronapandemien kom til Norge, var økende forskjeller et stort og økende samfunnsproblem. En av hovedårsakene til at forskjellene i Norge økte før krisen, var at de aller rikeste ble enda rikere, mens de med minst sakkett akterut. Regjeringen har tidligere kommet med en stortingsmelding om ulikhet, med gode problemstillinger – jeg tror riktignok det var før dagens finansminister ble finansminister, men uansett samme regjering. Allikevel, regjeringen har tidligere ikke villet ta tak i den viktigste årsaken til økende ulikhet i Norge, at de rikeste blir rikere, ved å la de med mest delta mer i spleiselaget.

Spørsmålet mitt gjelder utviklingen når vi ser gjennom koronakrisen og ut av den: Vil regjeringen gjøre noen nye vurderinger som kan gjøre at de med mest er med på å bidra mer til fellesskapet, slik at vi reduserer forskjellene ut av krisen?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:04:20]: De som har mest, skal selvsagt også bidra mest. Men det vi har sett under denne krisen, er at de som rammes hardest, er de som har en svak tilknytning til arbeidslivet. Det er ikke slik at de får det noe bedre hvis Arbeiderpartiet øker skatten på arbeidende kapital, den såkalte formuesskatten. De kan få det bedre ved at vi satser mer på ut-

danning, ved at vi satser mer på integrering, ved at vi satser mer på tiltak for dem som er langtidsledige. Jeg tror vi langt på vei er enige om at det er viktig at vi i Norge har små forskjeller, at vi har tillit til hverandre, men vi er åpenbart litt uenige om hva som er virkemidlene. Mitt svar er utdanning, utdanning, utdanning. Jo flere som fullfører videregående skole, jo flere som får fagbrev, jo flere som får en jobb å gå til, jo større er sjansen for at vi klarer å opprettholde det som gjør Norge til et av verdens beste samfunn å bo i.

Presidenten: Eigil Knutsen – til oppfølgingsspørsmål.

Eigil Knutsen (A) [11:05:29]: Det er ingen i denne salen som er uenig i at utdanning er noe av det viktigste for å senke ulikheten, men også for å gi folk muligheter til å leve gode liv. Men det er altså regjeringen selv som i sin ulikhetsmelding sier at det at de rikeste blir enda rikere, er hoveddriveren bak den økende ulikheten. Jeg tror at de som kommer dårlig ut av koronakrisen, som blir ledige og permittert, vil komme bedre ut med Arbeiderpartiets politikk – hvis vi får ned forskjellene. At de rikeste skal bidra med mer, er et ledd i det.

Nå kunne man lese i Klassekampen i dag at en person som knapt betaler skatt i Norge, har fått 260 mill. kr i krisestøtte, mens vi ser at permitterte arbeidsledige, som gjerne betaler mer i skatt, ikke får feriepenger. Når vi har kommet så langt som vi har kommet nå i krisen, vil regjeringen også se på forsterkede tiltak for dem som har vært arbeidsledige eller permittert, f.eks. gi dem tilgang til feriepenger denne sommeren?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:06:32]: Nå la vi sist fredag frem en krisepakke på 16 mrd. kr. En uke før det la vi frem en tilleggsproposisjon på over 2 mrd. kr. Det betyr nesten 20 mrd. kr i løpet av en uke. De 20 milliardene tilsvarer omtrent det handlingsrommet som fremtidige regjeringer vil ha i fem budsjetter på rad. Vi bruker nå veldig mye penger både for å trygge jobbene og for å sikre at de som rammes av krisen, får nødvendig hjelp. Jeg mener at det er nødvendig, men det er nå lagt frem forslag med store summer, som jeg mener at vi gjerne kan diskutere en enda bedre innretning for, slik at vi kan bidra til et løft ut av krisen.

Men la meg igjen også understreke at det aller viktigste for å redusere forskjellene er at folk har en jobb å gå til. Da trenger vi også private eiere som er villige til å bruke sine egne penger på å investere i norske arbeidsplasser. Det er bra med en rik stat, men vi trenger også flere private eiere. Vi trenger flere arbeidsplasser i privat sektor, slik at folk har en jobb å gå til når vi kan legge denne krisen bak oss.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Rigmor Aasrud (A) [11:07:57]: Finansministeren kan ta en pause. Mitt spørsmål går til arbeidsministeren.

Det er mange år siden vi ble klar over at en pandemi kunne være en av de største truslene vi som samfunn står overfor. At smittespredning er en opplagt trussel når en pandemi kommer, er vel ganske opplagt. At smittespredning kunne medføre at bedrifter måtte stenge ned, burde heller ikke komme som julekvelden på kjerringa. Heller ikke at foreldre måtte være hjemme når skoler og barnehager stengte ned, kunne overraske. Da er det særlig viktig at det er et planverk som sikrer befolkningen økonomisk trygghet ved sånne hendelser, og at beredskapsplanleggingen gjør at man er forberedt.

Mitt spørsmål er: Hvilke planer hadde arbeidsministeren og hans departement for å møte en sånn situasjon da pandemien kom?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:08:53]: Nav har et kriseplanverk, og vi har også i departementet generelle kriseplanverk for forskjellige situasjoner. Nav har et kriseplanverk som også inkluderer pandemi. Men som jeg har sagt offentlig – jeg har kanskje også sagt det fra denne talerstolen tidligere: Nav hadde ikke noe planverk som forberedte oss på den situasjonen som kom i mars–april, med en eksplosjon i antall ledige og permitterte. Det er ingen parallell til dette i fredstid i Norge. Dette var ikke finanskrisen eller oljeprisfallet – det var det pluss enda mye mer. Det betydde at det ble en veldig vanskelig situasjon for Nav, også fordi Stortinget, ikke bare flertallet, men et enstemmig storting, ønsket endringer i ordningene og nye ordninger.

Der jeg synes det har fungert godt, er der vi har klart å bruke de ordningene vi har, på en fleksibel måte, tilpasset situasjonen. Det er f.eks. knyttet til omsorgsdager. Det kan selvfølgelig være diskusjon om timing og når man burde gjøre hva, men der er det mulig å få på plass enkle og raske ordninger, sånn at folk skal ha trygghet for at hvis f.eks. skolen og barnehagen er stengt, skal de kunne ta ut omsorgsdager.

Som et overordnet poeng, som både statsministeren og helseministeren har sagt før, og som jeg gjerne gjentar, er det i gang en uavhengig undersøkelse av forløp under pandemien, planlegging i forkant m.m., der også mitt departement svarer på spørsmål og legger frem det vi får. Det er helt sikkert andre ting som kunne vært gjort underveis. Det er helt sikkert også sånn at på flere områder kunne vi vært bedre forberedt på det som kom, særlig i mars og april i fjor.

Rigmor Aasrud (A) [11:10:54]: Jeg forstår da at statsråden mener at man ikke var godt nok forberedt i

mars og april, og at Stortinget måtte hjelpe til for å få på plass de ordningene som var nødvendige.

Vi har nå diskutert grensestenging nesten hele pandemiperioden, og særlig i høst. Nå er grensen stengt, og det hersker fullt kaos for dem som normalt pendler over grensen. De er verken permittert fra den jobben de hadde, eller arbeidsledige. Resultatet er at de ikke har noen inntektssikringsordning. Jeg regner med at statsråden vil si at ja, det jobber vi med. Det skulle bare mangle, men det er ikke det svaret jeg ønsker å få. Hvorfor har man ikke, når man har sett at dette var en situasjon som kunne oppstå, forberedt seg på det som skulle komme?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:11:51]: Først må jeg bemerke at jeg nok ikke fullt og helt kan stille meg bak beskrivelsen av at Stortinget bare hjalp til. Det var et enstemmig storting som gikk inn for disse tiltakene, også regjeringspartiene, men det er ikke noen tvil om at det var et viktig bidrag til at Nav ble lagt under mye større press. At nye ordninger måtte på plass som ikke var der fra før, gjorde at det ble ytterligere forsinkelser, selv om den massive pågangen av antall dagpengesøkninger selvfølgelig uansett hadde skapt en mye lengre behandlingstid.

I den situasjonen som er nå, der også EØS-arbeidstakere, bl.a. svensker som pendler over til Norge, er utelatt, har jeg sagt at hvis partene mener at dette er et permitteringsgrunnlag, har vi en god og ryddig ordning for å håndtere det. Da er Nav klar til å utbetale dagpenger. Men som representanten Aasrud vet godt, er det partene som eier det, det er ikke Arbeids- og sosialdepartementet, og de kan ha forskjellige tanker om dette, av gode grunner. Da må vi eventuelt se på andre ordninger for det.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Anniken Huitfeldt.

Anniken Huitfeldt (A) [11:13:09]: Mitt oppfølgingsspørsmål er til arbeidsministeren.

Stortingspresidenten og jeg bor i et område som er ekstra hardt rammet av pandemien. Når pandemien går over, vet vi at det tar lang tid før aktiviteten på flyplassen tar seg opp. Avinor har vel beregnet at aktiviteten er oppe først i 2025. Det betyr at denne pandemien rammer veldig skeivt, og noen områder rammes veldig mye hardere enn andre. Det er 8,5 pst. ledighet i Nannestad, Eidsvoll og Ullensaker nå, så det er veldig mye.

Da er mitt spørsmål: Hva vil statsråden gjøre for å sikre at de som er ledige, får seg noe annet å gjøre? Vil statsråden bidra til en omstillingspakke i denne regionen, hvor vi ser at veldig mange er ledige, veldig mange

kommer til å være ledige over lang tid, og at både mor og far står uten arbeid i mange familier?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:14:09]: Det er ikke noen tvil om at noen områder er rammet mye hardere enn andre, bl.a. kommunene hvor mange mennesker jobber på Gardermoen lufthavn. Jeg mener det viktigste nå er å få brukt de tiltakene vi har. Nå er håpet selvfølgelig at gjennom å følge smittevernreglene kan vi så raskt som mulig få åpnet flest mulige arbeidsplasser, at flytrafikken skal komme i gang, og at folk kan komme tilbake på jobb. Det er et viktig element i det.

Det andre er at vi har endret regelverket nå. Om man gikk på dagpenger, var det før en berlinmur over til utdannings- og kompetansesystemet. Nå er den muren revet – uten sammenligning med rivningen av den reelle Berlinmuren for øvrig. Det å bruke tiden nå til å ta det fagbrevet man aldri fikk tatt, eller ta kompetansepåfyll, er også en viktig idé.

Med tanke på om det når Norge skal tilbake igjen, trengs ekstra tiltak rettet mot spesielle regioner, kan ikke jeg svare verken ja eller nei på det. Jeg mener at først må vi få smitten ned og få folk tilbake på jobb. Det er det viktigste.

Presidenten: Anniken Huitfeldt – til oppfølgings-spørsmål.

Anniken Huitfeldt (A) [11:15:18]: Jeg er enig i at vi må få smitten ned, men i alle deler av Norge vet vi at ting vil gå ganske mye mer opp når pandemien er over, mens det i dette området, som er veldig hardt rammet, med tanke på internasjonal flytrafikk, vil ta veldig mye lenger tid. Det er hele poenget mitt. Veldig mange jeg prater med, tar tilleggsutdanning og fagbrev nå, men det er ikke jobber, og det kommer til å ta lang tid før de jobbene kommer.

Da er mitt spørsmål: Vil arbeidsministeren vurdere en egen omstillingspakke for Øvre Romerike, som er spesielt rammet under pandemien og vil være spesielt hardt rammet over tid også etter at pandemien er over?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:16:04]: Det svarer jeg jo på. Svaret mitt var verken nei eller ja. Jeg skal ikke avvise at det kan være behov for pakker knyttet til bestemte områder som blir rammet lenger, over tid. Det er for øvrig også en viktig oppgave for det systemet jeg styrer, Nav, å sikre at man klarer å matche folk med de arbeidsplassene som er der.

Det er også viktig at selv om dette er et område som er hardt rammet, er det også en del av en større region med mange arbeidsplasser. Men igjen: Målet er først og fremst å få smitten ned, sånn at flest mulig kan komme tilbake i jobb og arbeid.

Presidenten: Vi går da videre til neste hovedspørsmål.

Erlend Wiborg (FrP) [11:16:59]: Arbeids- og sosialministeren kan bli ved sin lest – eller talerstol.

Vi diskuterer jo nå om dagen veldig mange saker knyttet til pandemien og de store utfordringene den gir. Men før denne pandemien virkelig slo ut, hadde samfunnet vårt også utfordringer. Det er utfordringer vi fortsatt må ta tak i, da de samme problemene fortsatt vil være der når pandemien er over.

For også i en normalsituasjon er det mange som er bekymret for økonomien sin. Mange av landets pensjonister har god grunn til å være bekymret. Først er det sånn at når man blir pensjonist, går man ganske kraftig ned i inntekt fra det man hadde da man var lønnsinntaker. Det er noe alle er klar over på forhånd. Men så valgte Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre å innføre den berømmelige pensjonsreformen, som kun Fremskrittspartiet stemte imot.

Den medførte at landets pensjonister skal få underregulert sin pensjon hvert eneste år. Det har medført at landets pensjonister gjennom mange år før pandemien har fått redusert sin kjøpekraft. Prognosene viser at landets pensjonister vil fortsette å få redusert sin kjøpekraft i årene fremover. Derfor valgte Fremskrittspartiet, etter å ha blitt nedstemt mange ganger, å prøve å gå sammen med SV og Pensjonistforbundet om et kompromissforslag som ville sikre landets pensjonister en anstendig inntektsutvikling fremover.

Mitt spørsmål er da: Mener statsråden fortsatt at landets pensjonister skal underreguleres med 0,75 pst., eller har han nå snudd og vil bidra til en anstendig inntektsutvikling for landets pensjonister?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:19:04]: Jeg mener at pensjonsforliket er viktig og nødvendig. Men det er også sånn, som representanten Wiborg vet, at vi har satt ned en pensjonskommisjon som skal se på eventuelle justeringer i reformen. Det innebærer ikke at man tar grunnprinsippene opp til diskusjon. Grunnprinsippet er: Gå ut og finn en 18-åring og se på hva slags pensjon han eller hun vil ha i fremtiden. Den vil i et bærekraftig system være dårligere enn den de fleste pensjonister har i dag. Nå er tanken bak pensjonsreformen at det skal være en balanse der også dagens pensjonister bidrar litt, gjennom en underregulering.

Vi kan gjerne diskutere akkurat måten det gjøres på, for i dag er det en fast sats minus 0,75 pst., mens utgangspunktet i pensjonsforliket var at det skulle være et gjennomsnitt av lønn og pris. Det kan man operasjonalisere på mange måter, som også får forskjellige konsekvenser. Hvis man hadde fulgt det rigid, ville det betydd at disse siste årene, da lønnsveksten har vært

lav, ville pensjonistene fått litt mer, mens de ville fått mindre årene før, da lønnsveksten var høy.

Jeg vil bare legge til en siste ting. Høyre og Fremskrittspartiet deler et viktig trekk, og det er at vi tror – eller vet – at skatter og avgifter er viktig for økonomien til folk, men vi tror også det er et mål at staten ikke skal bruke mer enn nødvendig. Vi skal husholdere godt med skattebetalernes penger. Det gjelder for øvrig også i en pandemi, selv om vi bruker mye av fremtidens penger nå. Men vi tror også på skatte- og avgiftslettelser innenfor bærekraftige økonomiske rammer. Det betyr at hvis man ser på summen av inntektsutviklingen til pensjonistene, inkludert skatter og avgifter, som Fremskrittspartiet har vært med på, er det sann at alle pensjonistgruppene samlet sett kommer bedre ut med summen av det økonomiske opplegget.

Erlend Wiborg (FrP) [11:21:08]: Landets pensjonister har utgifter nå i dag. Det betyr at man ikke alltid kan skyve dette foran seg og vente på en pensjonskommisjon om flere år.

Hvordan et samfunn tar vare på sine eldre, sier mye om hva slags samfunn vi faktisk har. De som bygget landet vårt, enten gjennom å være ute i arbeid eller ved å arbeide i hjemmet, som mange kvinner gjorde for inntil flere tiår siden, har vi i Norge sagt skal være sikret et anstendig minstenivå gjennom minstepensjonen.

Fremskrittspartiet har ment at den har vært skammelig lav, og derfor har vi presset på for at den skal økes, gjennom flere runder. Men fortsatt har vi en minstepensjon godt under fattigdomsgrensen.

Mitt spørsmål, som jeg håper statsråden kan svare tydelig ja eller nei på, er: Synes statsråden det er akseptabelt at norske minstepensjonister lever under fattigdomsgrensen?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [11:22:09]: Jeg mener at det systemet vi har i dag, basert på pensjonsforliket, i det store og hele er et riktig system. Men så er det også sann at denne pensjonskommisjonen som er satt ned, hvor også Fremskrittspartiet har fått lov til å hviske i øret hvem de har lyst til å ha som representant der, skal se på bl.a. utviklingen i minstepensjoner. Når det gjelder minstepensjoner, er det viktig å huske at vi har laget et annet system for regulering. Minstepensjoner reguleres med lønnsvekst nettopp fordi vi ønsker å gi en mer gunstig behandling av minstepensjonistene enn av andre.

Det er nok en grunnleggende forskjell her, ikke fordi jeg er uenig i at hvordan vi tar vare på våre eldre, er helt avgjørende for et samfunn – det er jeg helt enig i – men hvordan vi tar vare på dem som skal bygge landet, er også ganske avgjørende for et samfunn. Hvordan vi tar vare på det pensjonssystemet og det samfunnet som

mine barn og deres barnebarn skal ha, at de ikke skal bli sittende igjen med en for stor regning eller et system som ikke bærer, er i hvert fall for meg et viktig prinsipp.

Presidenten: Vi går da til neste hovedspørsmål.

Anette Trettebergstuen (A) [11:23:30]: Mitt spørsmål går til kulturministeren.

Barn og unge må ta en uforholdsmessig stor støyt på grunn av koronakrisen og de tidvise nedstengingene av samfunnet. En av de alvorlige og triste konsekvensene av dette er at idretten også blir nedstengt. Unger får ikke trene, de får ikke den fysiske aktiviteten, gleden, kameratskapet og fellesskapet som idretten representerer. For mange av de små er det også mer alvorlig enn som så, for treningen representerer kanskje en pause fra livet hjemme med ugreie forhold. Nå melder idrettskretser landet over om et stort frafall på grunn av nedstengingen og koronapandemien.

Furnes fotballklubb i Ringsaker, der jeg kommer fra, har mistet 100 spillere. Klubber over hele landet har de samme tallene. De er bekymret for dem som ikke kommer tilbake, for at de skal havne i sofaen og bak en skjerm. Vi trenger en plan for å berge idretten gjennom krisen. Vi trenger spesielt å se på hvordan vi kan fange opp de sårbare ungene, og vi trenger konkrete tiltak for å bøte på eller hindre frafallet.

I forrige uke stilte jeg kulturministeren et skriftlig spørsmål der jeg lurte på om han ville si ja til Arbeiderpartiets krav om sammen med idretten å sette seg ned og lage en slik forpliktende plan fra myndighetenes side. Statsråden svarte ikke på spørsmålet, så jeg vil gi ham sjansen igjen her i dag:

Vil statsråden lage en plan for styrking av idretten gjennom krisen, spesielt med tiltak for å hindre frafall blant barn og unge?

Statsråd Abid Q. Raja [11:25:23]: Jeg vil takke for spørsmålet, og ikke minst for at man tar opp dette viktige temaet. Jeg tror vi kan være enige om at det ikke er en ønsket situasjon for noen politikere i landet å måtte stenge ned barn og unges aktiviteter. For meg, som er politiker fra et liberalt parti, sitter det veldig langt inne at staten skal gå inn og bestemme over privatlivet til folk og hvordan man organiserer det praktiske livet i samfunnet – næringslivet, idretten, frivilligheten og kulturen. Det er pandemien som har gjort at vi er i den situasjonen at vi er nødt til å ta våre forholdsregler.

Regjeringen lagde veldig tidlig prioriteringer, og regjeringen har hele veien valgt å prioritere liv og helse først. Deretter, som nummer to – og dette har statsministeren og resten av regjeringen sagt hele tiden – vil vi og skal vi prioritere barn og unge. Det har vi også gjort. Der det har vært mulig å åpne opp aktiviteter for barn

og unge, har vi også tilrettelagt for at de både har kunnet holdes åpne og i minst mulig grad stenges ned. I den grad de har vært stengt ned, har de også vært det første som det har blitt åpnet opp for. Det gjør vi også nå. Dette gjorde vi tidlig etter at vi stengte ned i mars i fjor. Noe av det første som fikk åpne opp, var nettopp fritidsaktiviteter for barn og unge.

Jeg er selv trebarnsfar og har barn i både idretten og kulturen, og det er klart at vi som foreldre kjenner veldig på dette.

Vi har også stilt opp med ulike stimuleringsmidler til idretten og frivilligheten, noe som bidrar til at man kan stimulere til aktivitet under de smitteverntiltakene som gjelder. Vi er i ukentlig dialog med Idrettsforbundet, også om dette, og vi skal selvfølgelig følge opp det punktet som representanten tar opp. Det har vi også gjort i forbindelse med tildelingsmidlene til NIF, og vi har tatt det opp i de ulike møtene. Det skal vi fortsette å gjøre, og vi skal fortsette å lage gode planer for å hindre frafallet i idretten.

Anette Trettebergstuen (A) [11:27:27]: Det er ingen som tror at regjeringen holder breddeidretten stengt hvis de ikke må, og jeg er meget klar over at regjeringen også åpner opp for breddeidretten når man kan det.

Det jeg snakker om, er konsekvensene av at breddeidretten har måttet være stengt så mye som den har måttet være i løpet av året, at de konsekvensene er alvorlige, og at vi trenger, fra regjeringens side, å styrke idretten, slik at idretten kommer seg berget gjennom denne krisen, og at man trenger å stille opp med tiltak for å få disse ungene som nå har falt fra, tilbake igjen. Da handler det om faktisk å gi idrettsbevegelsen det idrettsbevegelsen ber om, at man satser på bygging og opprusting av anlegg over hele landet, at man gir full momskompensasjon, at man rydder opp i de pensjonskravene som vil koste frivilligheten og idretten dyrt framover, og at man bygger flere BUA-stasjoner.

Så jeg spør igjen: Vil statsråden innfri idrettens og Arbeiderpartiets krav om å styrke idretten med disse tiltakene for å få dem helberget gjennom koronakrisen?

Statsråd Abid Q. Raja [11:28:39]: Jeg tror ikke representanten har fått det med seg, men vi har en merverdikompensasjon for bygging av idrettsanlegg, og der har man, hvis jeg ikke tar feil, alle de årene den borgerlige regjeringen har sittet, fullt ut kompensert for det for idrettsanlegg. Vi varslet jo at vi ville ha en opptrapping, opptil 1,8 mrd. kr, når det gjelder momskompensasjon, og det har vi også levert på i 2021.

Så hører jeg Arbeiderpartiet snakke om at vi må levere mer midler, men hvis vi ser på hva vi har levert av ekstra midler på Kulturdepartementets budsjett, så tror jeg tallet nå er oppe i 8,7 mrd. kr med det siste vi

fremmet, sist fredag. 100 millioner av det er påplussinger som stortingsflertallet har gjort. Resten av de midlene, 8,6 mrd. kr, er det denne regjeringen og Kulturdepartementet som har initiert. Så jeg tror stortingsflertallet kan ta æren for 1,1 pst. av den økningen. Resten av det gjør vi, fordi vi nettopp stiller opp for frivilligheten, for kulturen og for idretten.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Anette Trettebergstuen.

Anette Trettebergstuen (A) [11:29:45]: Det er nå engang sånn at de kompensasjonsmidlene som skal treffe idrett og frivillighet, ikke treffer godt nok, og frafallet og den økonomiske utarmingene skjer til tross for det. Da må man ta inn over seg det og se at man må gjøre ting annerledes. Jeg kan ikke forstå hvorfor man må sitte og finne på nye byråkratiske kompensasjonsordninger hele tiden i stedet for bare å gjøre det vi vet fungerer: innfri kravet om full momskompensasjon, bygge og ruste opp anleggene landet rundt, rydde opp i pensjonskaoset og bygge flere utstyrsbiblioteker, slik at unge kan låne utstyr gratis. Dette er tiltak som Arbeiderpartiet har foreslått, og som idretten vil ha.

Jeg spør igjen: Når vi alle sammen er bekymret for frafallet idretten opplever, og vi ønsker å berge idretten gjennom krisen, hvorfor kan ikke statsråden se på disse gode tiltakene, som vil treffe fra dag én, og innfri idrettens og Arbeiderpartiets krav?

Statsråd Abid Q. Raja [11:30:40]: Jeg gjorde jo akkurat nå rede for at vi har stilt opp med full momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg, og det vi hadde lovet på momskompensasjon for frivilligheten og idretten generelt, har vi også levert på: 1,8 mrd. kr. Og vi har stilt opp med kompensasjonspakker, som vi har initiert, som ikke stortingsflertallet egentlig kan ta æren for.

Så er det heller ikke til å kjenne igjen når representanten sier at de midlene ikke blir brukt, for det blir de jo. Også Lotteri- og stiftelsestilsynet behandler søknader en masse, og ordningen blir faktisk brukt av frivilligheten og idretten. Det betales ut midler fra dette. Jeg husker ikke det nøyaktige antallet, men vi er oppe i flere titalls tusen, vi er oppe i 25 000, tror jeg, som har søkt de ulike midlene i ordningen for idrett og frivillighet. Hvis representanten sender meg et skriftlig spørsmål, skal hun få en nøyaktig beregning av hvor mange som har søkt, og hvor mange som har fått, men den ordningen både brukes og administreres godt.

Magne Rommetveit hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Den munnlege spørjetimen er no omme, og me går over til den ordinære spørjetimen.

Sak nr. 2 [11:31:53]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det vert nokre endringar i den oppsette spørsmålslista, og presidenten viser i den samanhengen til den elektroniske salappen.

Endringane var desse:

Spørsmål nr. 3, frå representanten Sandra Borch til justis- og beredskapsdepartementet, er trekt tilbake.

Spørsmål nr. 7, frå representanten Elise Bjørnebekk-Waagen til arbeids- og sosialministeren, er trekt tilbake.

Spørsmål nr. 8, frå representanten Åslaug Sem-Jacobsen til kultur- og likestillingsministeren, er trekt tilbake.

Spørsmål 1

Bjørnar Moxnes (R) [11:32:24]: «Vi hører om barnehageeiere som henter ut pengar og investerer i bl.a. olje, et vikingskip og luksuseiendom i Spania. Mens velferdsprofitorer beriker seg, lar helhetlige endringer i barnehageloven vente på seg. Regjeringa har inngått forlik med Fremskrittspartiet om å sette ned et hurtigarbeidende utvalg, med bl.a. kommersielle barnehagers interesseorganisasjon.

Hva blir utvalgets mandat når blir det oppnevnt, vil de ansattes fagforbund være representert og vil regjeringa foreslå lovendringer som kan påregnes å bli behandlet av Stortinget i vår?»

Statsråd Guri Melby [11:33:03]: Som representanten refererte til, ble det som en del av statsbudsjettet for 2021 bestemt at regjeringen skulle nedsette et hurtigarbeidende utvalg der bl.a. KS og PBL skulle delta. De skal få i oppdrag å utrede finansiering av private barnehager, herunder muligheten for lån i Husbanken. Departementet har nå utformet mandatet og har også satt sammen et utvalg som gir god representasjon av partene i sektoren. Mandatet blir vel lagt ut på departementets hjemmeside i løpet av dagen, og alle partene som er invitert, har mottatt brev og invitasjon til å delta. De som er invitert til å delta, er representanter fra KS, PBL, Utdanningsforbundet, Fagforbundet og Virke. Målet er at dette skal være et bredt sammensatt utvalg som representerer alle de viktigste partene i sektoren, og dermed også får inn ulike synspunkt og ulike ståsteder i denne diskusjonen.

Jeg må bare si at jeg ser fram til å få rapporten fra dette utvalget. De har fått tidsfrist til 15. juni på å levere sin rapport. Den vil være en viktig del av beslutnings-

grunnlaget for videre politikkutvikling for barnehage-sektoren.

Som representanten viser til, har departementet gjennomgått regelverket knyttet til private barnehager, og jeg har også fulgt opp flere av forslagene som ble sendt på høring våren 2019. Det bildet av at vi ikke har gjort noen ting, mener jeg ikke stemmer, men det er klart at det er flere større endringer vi har hatt behov for å bruke mer tid på.

Før sommeren vedtok Stortinget regjeringens forslag om et nytt nasjonalt økonomitilsyn for private barnehager. Jeg mener at det nasjonale tilsynet vil ha veldig mye bedre forutsetninger enn kommunene har i dag til å se nærmere på de private barnehagene som inngår i konserner, og som har krevende organisasjonsformer. Jeg mener det vil føre til et både bedre og mer effektivt tilsyn med de private aktørene.

De offentlige tilskuddene utgjør store beløp som det er viktig at kommer barna i barnehagen til gode. Jeg er opptatt av at vi har et regelverk som sikrer at midlene til de private barnehagene brukes til det formålet som de er bevilget til.

Jeg er også opptatt av at vi skal se eventuelle endringer i sammenheng og lage et regelverk som fungerer godt som en helhet, og som står seg over tid. Så er det også sann at endringer i rammevilkårene for de private barnehagene vil få stor betydning ikke bare for aktørene selv, men også for foreldre, barn og ansatte. Det er også bakgrunnen for at vi har hatt behov for å bearbeide flere av de forslagene vi sendte på høring i 2019. Det inkluderer forslag som skal sikre bedre kontroll med midlene i de private barnehagene, herunder regnskapskrav og krav til dokumentasjon.

I høringen i 2019 foreslo vi å innføre et krav om at hver private barnehage må organiseres som et eget rettssubjekt. I lys av innspill til høringen har departementet sett nærmere på to alternativer til dette forslaget og bl.a. innhentet to nye rapporter fra BDO for å belyse og vurdere alternative reguleringer. Fordi dette er såpass sentralt for de private aktørene, vil vi i størst mulig grad utrede konsekvenser, fordeler og ulemper ved de ulike alternativene. Som jeg har varslet før, vil jeg komme tilbake til Stortinget når vi har utredet disse forslagene ferdig.

Bjørnar Moxnes (R) [11:36:06]: De endringene som nevnes, er bra, men de gjør ingenting med problemene med profitt, eiendomssalg og lignende, som har vært på dagsordenen i mange år. Det er tre år siden regjeringen selv sa at barnehageloven er utdatert. Mens regjeringen utsetter endringer i en lov de selv har kalt utdatert, renner også pengene ut av sektoren.

Et samlet velferdstjenesteutvalg skrev forleden at

«i den grad eventuelle gevinster kan tilskrives salg av eiendom under markedspris, bør det vurderes om dette kan være et resultat av ulovlig gitt statsstøtte.»»

De store verdiene som kommersielle eiere har tatt ut fra barnehagesektoren, viser at man allerede er solid på etterskudd. For da å unngå at saker foreldes, er det problematisk hvis vurderingen av om det har vært ulovlig statsstøtte, ikke gjennomføres umiddelbart.

Er også dette en vurdering som regjeringen vil utsette, og med det risikere at eventuell ulovlig statsstøtte fortsatt går ut til kommersielle selskaper?

Statsråd Guri Melby [11:37:10]: Velferdstjenesteutvalget leverte sin rapport i desember, og den rapporten er nå på høring. Jeg har bare lyst til å si at det er en veldig grundig rapport som kanskje er den mest grundige gjennomgangen av velferdstjenester og økonomiske forhold vi har hatt. De gikk særlig dypt inn i nettopp barnehagesektoren, fordi de fant ut at det var både der det var størst lønnsomhet, og der behovet for endring var størst.

Det er klart at den utredningen vil være et veldig viktig kunnskapsgrunnlag for dette hurtigarbeidende utvalget vi nå setter ned. De kom med en rekke forslag til endringer i finansiering av private barnehager og også måten vi regulerer det på. Jeg mener det er viktig at vi nå ser gjennom disse forslagene, og jeg mener at dette vi egentlig kan kalle et partssammensatt utvalg, er en veldig god arena for å diskutere mange av de forslagene, se på fordeler og ulemper med dem, og hva vi oppnår. Jeg mener det er viktig at vi både ser på hvordan vi regulerer profitt, og ikke minst på hvordan vi bruker finansiering til å sikre både kvalitet og mangfold i sektoren.

Bjørnar Moxnes (R) [11:38:13]: Men dette har vi visst i flere år. I mai 2018 viste en rapport departementet hadde bestilt fra BDO, en markedssvikt hvor de største barnehagekjedene overtar sektoren gjennom oppkjøp på grunn av deres sterke finansieringsevne, og at de i tillegg har høyere driftsmargin. Den gang sa Melbys forgjenger at funnene i rapporten viser at dagens regelverk er utdatert, og at det er behov for nye regler tilpasset dagens situasjon, sånn at tilskuddspengene kommer barna til gode. Han sa også:

«Det er for eksempel ikke greit at en barnehage bruker penger på å kjøpe feriehus i utlandet og svært høye lønninger.»»

Likevel ser vi eksempel på dette, senest i Dagbladet forrige uke, uten at vi ser noe til de bebudede endringene på dette området for å hindre nettopp den type profitt som regjeringen varslet de skulle stanse for tre år siden. Er det sånn at Melby vil vente til etter stortingsvalget, så hun slipper å ta konfrontasjonen med

velferdsprofitørene, for å unngå nettopp å få gjort noe med dette?

Statsråd Guri Melby [11:39:13]: Etter denne høsten vet jeg ikke om det er noen som tror jeg ikke tør å ta en konfrontasjon med private barnehager. Det er vel dem jeg har kranget mest med.

Det som er poenget her, er at det er en veldig kompleks sektor med veldig ulike typer aktører, som også har veldig ulik profitt. Vi har noen som har gode marginer og driver med overskudd, men så har vi også en veldig stor del av sektoren som har veldig knappe marginer, og som også driver med underskudd. Vi må lage et regelverk som tar høyde for denne kompleksiteten.

Det jeg er veldig redd for, er at vi lager et regelverk som også skviser de små aktørene ytterligere, at de blir utsatt for enda mer oppkjøp enn de er i dag. Det også å se på hvordan vi faktisk kan styrke økonomien til noen av de barnehagene som står svakest i dag, tror jeg er viktig. Det er også sånn at når vi lager regelverk som er litt sånn laget for at vi skal redusere profitten til noen av de store, gjør vi det også vanskeligere for noen av de små, som kanskje har drevet ideelt i veldig mange år, å ta utbytte som de kanskje har spart opp til i mange år.

Presidenten: Presidenten vil gjerne på egne vegner og på vegner av Stortinget få gratulera statsråden med ein veldig stor og viktig bursdag i dag!

Statsråd Guri Melby (fra salen): Tusen takk!

Spørsmål 2

Jenny Klinge (Sp) [11:40:42]: Spørsmålet er slik:

«Politimeisteren i Møre og Romsdal har gjennomført nok ei sentralisering då han nyleg reduserte talet på geografiske driftseiningar (GDE-ar) frå fire til to. Regjeringa har tinga ei evaluering av den såkalla nærpolitireforma i 2022.

Kvifor let statsråden politimeistrane sentralisere nok ein gong berre eit par år etter førre sentralisering og eitt år før reforma skal evaluerast, og korleis skal politiet på Søre Sunnmøre og i Romsdal styrkast når dei no har mista si eiga geografiske driftseining?»

Statsråd Monica Mæland [11:41:19]: Det er politimesterens ansvar og plikt å vurdere hvordan ressursene best skal brukes i sitt distrikt, og gjøre de tiltak som er nødvendige, også organisatoriske. Det må selvsagt skje innenfor rammen av de fullmakter som er lagt. Arbeidet må selvsagt også følge de krav og retningslinjer som gjelder, bl.a. for involvering.

Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpoliti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. En viktig forutsetning for å lykkes med politireformen har vært å utnytte politiets ressurser bedre. Da kan vi frigjøre både tid og ressurser, sånn at politiet kan være mer tilgjengelig og til stede i nærmiljøene.

De geografiske driftsenhetene, GDE-ene, har det overordnede ansvaret for å lede og koordinere ressurser ved de underlagte tjenestestedene. De har et særlig ansvar for å ivareta administrative oppgaver for tjenestestedene. Lederen av driftsenheten har budsjett-, resultat- og personalansvar.

Reduksjonen fra fire til to GDE-er medfører derfor ikke endringer verken i antall tjenesteenheter, altså lensmanns- og politidistrikt, eller tjenestesteder, lensmannskontor og politistasjoner. Det er heller ikke gjort andre organisatoriske endringer nedover i nivåene i politidistriktet, ei heller er det flyttet eller nedlagt arbeidsplasser. Politiets samhandling med kommuner eller andre samarbeidspartnere fortsetter også som før.

Politidirektoratet opplyser at Møre og Romsdal politidistrikt har over hundre flere ansatte nå enn for få år siden. Påtale- og etterforskingssiden er også styrket. Det samme er det operative området. Politidistriktet har fått fagavdelinger som seksjon for digitalt politiarbeid og spesialfunksjoner som radikaliseringskontakter. Det har bidratt til å profesjonalisere arbeidet i distriktet.

Politikontaktordningen og politirådsarbeidet er i stadig utvikling. Som representanten Klinge kjenner til, er politikontakten det daglige bindeleddet med kommunene og er rådgiver innenfor det kriminalitetsforebyggende arbeidet. I de største byene er det ansatt politikontakter i hele stillinger.

Endringene skal bidra til bedre kapasitetsutnyttelse og økt fleksibilitet lokalt til å løse oppgaver. Lederen av de geografiske driftsenhetene har altså flere ressurser til rådighet. Det kommer alle innbyggerne til gode.

Jenny Klinge (Sp) [11:43:49]: Vi hører stadig at denne sentraliseringa skal føre til fantastiske resultat, men den sentraliseringa som har gått føre seg allereie, gjennom den såkalla nærpolitireforma, har verken ført til meir synleg politi i form av fleire patruljar eller til tilstrekkeleg fagleg robuste miljø på viktige kriminalitetsområde, heller ikkje på datakriminalitet, som regjeringa har lagt svært stor vekt på sjølv. Dette peikte Riksrevisjonen på i ein rapport som kom seinast i går.

På område etter område der dei skiftande Solberg-regjeringane har lovt mykje og skrytt minst like mykje, har ikkje dei lovde resultatane kome. Ein kan slå fast at

viss nærpolitireforma hadde vore ein vaksine, ville den aldri ha vorte godkjend. Så når sentralisering gjennom fleire år har vist seg ikkje å fungere, er det då meir sentralisering i form av færre geografiske driftseiningar som trengst?

Statsråd Monica Mæland [11:44:42]: Jeg har lyst til å si at hvis Senterpartiet hadde sittet i regjering og latt politiet gå på som de gjorde i 2011, hadde det vært dramatisk. Men vi har altså turt å gjøre endringer.

Det interessante med kapasitetsundersøkelsene er at Senterpartiets stadige påstand om at det er mindre tilstedeværelse, mindre satsing på hverdagskriminalitet og mindre satsing på distriktene, viser seg å være feil. Man har greid både å styrke politiet, man har bygd opp sterke fellesenheter, og man har styrket tilstedeværelsen.

Når det gjelder GDE-ene, har jeg problemer med å forstå hva det er representanten mener med sentralisering. Jeg har redegjort for at det ikke flyttes mennesker, at det ikke flyttes kontorer, men man gjør organiseringer internt i distriktet. Og GDE-ene er veldig ulikt organisert i de ulike distriktene. Det er f.eks. slik at Finnmark har én GDE, mens Troms har fem. Så dette er det opp til de ulike distrikt å vurdere, basert på hva som er best for dem. Men det handler altså ikke om noen sentralisering.

Jenny Klinge (Sp) [11:45:44]: Viss politiet hadde fått fortsette på same måten som i 2011 når det gjeld organisering, ville ein reelt hatt nærpoliti mange plassar i landet. Ein ville hatt like mange patruljar som ein har i dag, for det har ikkje kome på plass fleire etter reforma. Så det er viktig å påpeike at vi og Høgre har svært, svært forskjellig verkelegheitsforståing.

I 2014–2019 brukte politi- og lensmannsetaten 5,4 mrd. kr på konsulentar. Regjeringa har ikkje vist synlege teikn på å forstå alvoret i veksten i pengebruken til slikt. Men dei slår heldigvis fast at framtidig styrking av politiet skal gå til dei geografiske driftseiningane framover. Problemet er at fleire slike no blir utraderte. Dei blir kutta ned.

Eg vil først få rette opp at det ikkje er sikkert at det var i 2011 talet på patruljar var likeeins som det er i dag, men i forhold til før reforma og no er det ikkje vorte nokon auke.

Spørsmålet mitt er: Korleis vil statsråden sørge for å styrkje dei geografiske driftseiningane samtidig som ho godtek at slike no blir lagde ned? Forstår ho ikkje at endå meir sentralisering er det motsette av å styrkje politiet?

Statsråd Monica Mæland [11:46:46]: Jeg skjønner at man ikke hører på det jeg sier. Det er altså ikke flyttet

på mennesker, det er ikke nedlagt noe; man har omorganisert til større driftsenheter uten å legge ned tjenestesteder.

Så kan det godt være at man hadde hatt like mange patruljer. Man hadde jo med Senterpartiet hatt flere tjenestesteder. Men man hadde hatt færre politifolk. Man hadde ikke hatt felles analyseenheter, felles forebyggende enheter, felles etterforskningsenheter – felles enheter som kan styrke politiet i distriktene. Man hadde ikke hatt store, sterke operasjonssentraler, som vi fikk et veldig tydelig varsko om var helt nødvendig. Så det er veldig mye man ikke hadde hatt.

Det vi nå har, er et politi som er sterkere enn det noensinne har vært, som er til stede, og som tar kriminalitet på alvor, både i distriktene og i byene.

Spørsmål 3

Frå representanten Sandra Borch til justisminsteren:

«De pågående omorganiseringsprosessene i Troms politidistrikt viser svært mangelfull involvering av kommunene. Politimesteren i Troms har iverksatt en prosess som innebærer sentralisering av namsfogd, sivil rettspleie og tjenestekontorfunksjonene. Politimesteren gikk heldigvis bort fra forslaget om å redusere antall geografiske driftsenhetene fra fem til to.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at politimesteren i Troms også stanser alle de andre pågående omorganiseringsprosessene?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trekt tilbake.

Spørsmål 4

Ole André Myhrvold (Sp) [11:47:45]: «Før jul leverte politijuristene i Øst politidistrikt et varsel mot egen ledelse. Tillitsvalgte for Politijuristene i Øst politidistrikt uttalte til NRK: «Dette er en konsekvens av den mye omtalte nærpoltireformen.»

Hvilke konkrete grep skal gjøres i Øst politidistrikt for å unngå at politiadvokater gråter på jobb grunnet overbelastning og tusenvis av innbyggere får satt livene på vent mens deres saker ligger i kø hos politiet?»

Statsråd Monica Mæland [11:47:52]: Jeg som statsråd skal ikke kommentere den konkrete problemstillingen som fremmes i varselet. Det skal behandles i samsvar med de rutiner som etaten har, og det blir foretatt en grundig undersøkelse av varselet.

Politidirektoratet opplyser at Statsadvokatembetet i tillegg har startet en inspeksjon i Øst politidistrikt for bl.a. å se på straffesaksbehandling, organisering og

ressurssetting. Dette arbeidet som foregår parallelt, vil resultere i to rapporter som er forventet å foreligge i mars måned. Disse vil kunne være grunnlag for eventuelle tiltak.

For øvrig har jeg lyst til å påpeke at regjeringen har styrket politi- og lensmannsetaten betydelig. Det gjelder også hele straffesakskjeden og inkluderer påtalejuristene. Det er 30 pst. flere påtalejurister nå enn i 2013, og hver påtalejurist har færre saker å arbeide med enn tidligere.

Formålet med de økte bevilgningene har nettopp vært å sikre at ansatte skal ha forsvarlig arbeidsmiljø, samt at innbyggerne skal få behandlet sine saker innen rimelig tid. Øst politidistrikt har alene hatt en økning på 52 pst. når det gjelder påtalejurister.

Ole André Myhrvold (Sp) [11:49:34]: Statsråden henviser til varselet, at det er en egen sak, og at regjeringen har økt bevilgningene til politiet, bl.a. med 52 pst. i Øst politidistrikt. I november lå det 6 000 ubehandlede saker i Øst politidistrikt. Av dem hadde veldig mange ligget over tre måneder. 1 100 av dem hadde ligget over tolv måneder, og hovedtillitsvalgt kalte det alarmerende. En ting er den arbeidsbelastningen og presset politijuristene nå står i, med et etterslep på tre–tolv måneder, og jeg mener det kan utgjøre en fare for rettsikkerheten og tilliten til politiet. Hva er status for ubehandlede saker i Øst politidistrikt nå? Erkjennar statsråden at dette er en fare for rettssikkerheten, og hva ønsker statsråden å gjøre for å ta tak i dette?

Statsråd Monica Mæland [11:50:25]: Jeg må korrigere: Jeg snakket ikke om 52 pst. budsjettøkning til Øst politidistrikt generelt. Jeg snakket om påtalesiden alene. Generelt har påtalejuristene i Norge økt med 30 pst. Øst politidistrikt alene har fått 52 pst. Det betyr flere jurister. Det betyr færre saker på hver jurist.

Når det gjelder den konkrete situasjonen i Øst, er det et varsel til behandling, og det er slik at Statsadvokatembetet har startet en inspeksjon. I respekt for de prosessene ønsker jeg ikke å kommentere situasjonen i Øst politidistrikt spesielt, annet enn å si generelt at restansene er gått ned. Det er veldig bra. Det er viktig først og fremst for ofre for kriminalitet, men selvsagt også for dem som er tiltalt. Så dette har vært en bevisst og tydelig satsing fra regjeringens side. Den skal vi fortsette. Vi har styrket ikke bare påtalejuristene i politiet, men vi har styrket statsadvokatembetene. Vi har styrket domstolene med dommerårsverk, slik at hele straffesakskjeden er styrket de siste årene.

Ole André Myhrvold (Sp) [11:51:31]: Jeg har forståelse for at man ikke kommenterer et varsel, men tilfellene som beskrives i Øst politidistrikt, er noe mer generell-

le. Liknende meldinger kommer fra andre steder i landet, f.eks. i Nordland. Ifølge hovedtillitsvalgte der er situasjonen en konsekvens av regjeringens såkalte nærpolitireform med påfølgende kompetanseflukt, der politiets flinkeste folk forsvinner ut av etaten. Avstanden til ledelsen med flere ekstra ledd som er innført, øker frustrasjonen nedover. Nærheten til etterforskere blir borte, og nye oppgaver som er innført etter reformen, belaster politijuristene. Kan en løsning for politijuristene være å opprette en egen budsjettpost for påtaleenheten, og er det en løsning som justisministeren vurderer?

Statsråd Monica Mæland [11:52:22]: Jeg tar på alvor innspillene jeg får fra politijuristene. Jeg har jevnlig møte med organisasjonene i politiet, men jeg kjenner meg ikke igjen i beskrivelsen av at alt som er vondt og vanskelig, skyldes politireformen. Tvert imot, jeg har nå vært i alle politidistrikt. Jeg har snakket med patruljerende. Jeg har snakket med juristene. Jeg har snakket med ledere og mellomledere. Jeg har ikke møtt én som er imot politireformen, ikke én, men det man sier, er at politireformen ytterligere kan styrkes. Det gjelder de geografiske enhetene, og det gjelder politijuristene.

Så er det slik at politijuristene ønsket en egen post på statsbudsjettet. Vi har sagt at vi i hvert fall skal synliggjøre satsingen på politiet, for det er åpenbart sånn at representanten og en del andre ikke vet hvor stor styrkingen har vært de siste årene. Det ønsker vi å tydeliggjøre, og derfor jobber vi nå med endringer i budsjettet, slik at man tydelig kan se hvilken satsing det er på politijuristene i hele landet.

Spørsmål 5

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:53:40]: «Avtalen med entreprenørselskapet Skanska om bygging av nytt sykehus på Hjelset i Møre og Romsdal er kansellert.

Kan statsråden redegjøre for bakgrunnen for denne dramatiske beslutningen og hvilke konsekvenser det vil ha for Stortingets vedtak om finansiering av sykehuset?»

Statsråd Bent Høie [11:54:03]: Avtalen med Skanska om bygging av nytt sykehus på Hjelset i Møre og Romsdal ble kansellert da det ikke ble enighet om prisen for utbyggingen. Jeg vet at det er gått mange runder for å komme til enighet med Skanska. Dette er et prioritert prosjekt i Helse Midt-Norge, og forsinkelser i prosjektet var ikke ønsket. Før kanselleringen ble det, med bistand fra eksterne parter, gjennomført kalkyler basert på løsningene som var valgt i prosjektet, satt opp mot erfaringstall fra byggeprosjekter i Norge. Kalkylene lå langt under Skanskas pris. I tillegg ble det gjort en egen

benchmarking med andre sykehusprosjekter. Ut fra disse gjennomgangene konkluderte styret i Helse Møre og Romsdal med at tilbudet fra Skanska lå vesentlig over det en kunne forvente.

Stortinget vedtok en samlet låneramme på 3,55 mrd. kr i 2018-kroner til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal i statsbudsjettet for 2018. Denne lånerammen ligger fast. Prosjektet skal realiseres. Samtidig vil det kunne skje en forskyvning av årlige låneutbetalinger, avhengig av framdriften i prosjektet. Styret i Helse Møre og Romsdal anbefalte i sitt styremøte den 21. januar at Helse Midt-Norge tar høyde for å øke kostnadsrammen i prosjektet. Økte kostnader i prosjektet innebærer også økt grad av egenfinansiering i prosjektet. Helse Møre og Romsdal har bedt Helse Midt-Norge om et regionalt lån for å håndtere dette. Dette vil bli behandlet i styremøtet i Helse Midt-Norge i morgen, 4. februar. Av sakspapirene til styremøtet framkommer det at regionen har nok likviditet til å håndtere dette.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:55:54]: Dette er interessant. Det statsråden sier, er at den rammen som Stortinget har bevilget, står fast. Det var en ramme som ikke var tilstrekkelig. Det var en ramme som konsulentfirmaet Metier allerede i forbindelse med avlysningen av konkurransen i 2018 påpekte var for liten. Det var en ramme som ved inngåelsen av kontrakten med Skanska i oktober 2019 også viste seg å være for liten. Og da hadde helseforetaket detaljert innsyn i tallene.

Er det nå sånn at den ekstrakostnaden, som vi ikke vet hvor stor blir, skal dekkes av Helse Midt-Norge og Helse Møre og Romsdal?

Statsråd Bent Høie [11:56:50]: Jeg er ikke enig i beskrivelsen av at denne rammen ikke er tilstrekkelig. Det er helseregionen selv som har ansvaret for å gjøre vurderingene av hvilke rammer de har behov for i forbindelse med denne typen investeringsprosjekter. De blir kvalitetssikret, og regjeringen fremmer disse for Stortinget.

Dette gjelder for alle byggeprosjekter i sykehussektoren, og det er viktig å holde fast på at helseregionene må forholde seg til de rammene de har søkt på, og må styre prosjektene innenfor disse rammene. At et anbud innebærer at den som leverer et anbud, krever en høyere pris enn det som er akseptabelt for helseforetaket etter en sammenligning med andre, mener jeg er uttrykk for at helseforetaket har nettopp økonomistyring på sine utbyggingsprosjekter. Det er kanskje det som skiller sykehussektoren fra en del andre statlige sektorer i Norge, at en klarer å gjennomføre byggeprosjektene innenfor vedtatte rammer og ofte også innenfor de tidsplanene som ligger til grunn for prosjektet.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:58:04]: Dette er ganske spesielt. Statsråden sier at han er uenig i min beskrivelse, når statsråden sier at den rammen som Stortinget har bestemt, er for liten, sånn at en må få tilleggsfinansiering fra både Helse Midt-Norge og Helse Møre og Romsdal for å realisere prosjektet i henhold til planene. Jeg ber om at statsråden avklarer om det er en korrekt beskrivelse eller ikke.

Ellers fikk vi avklart noe viktig i forbindelse med at konsernsjef i Skanska, Ståle Rød, gikk ut i Tidens Krav den 20. januar i år og sa at Skanska ga et anbud den 8. desember på 3,215 mrd. kr. Prosjektleder Johan Arnt Vatnan hadde et tilsagn den 18. desember på 3,150 mrd. kr, altså en differanse på 65 mill. kr.

Kan statsråden bekrefte at det var tallene som sto ved lag før anbudet ble kansellert?

Statsråd Bent Høie [11:59:08]: Nei, det kan jeg ikke. Jeg har ikke innsikt i disse tallene. Det er det styret i Helse Møre og Romsdal som har. Det er de som vurderer dette, som vurderer risiko i prosjektene, og som er ansvarlig for å gjennomføre prosjektene innenfor de rammene som ligger til grunn.

Det er helt riktig at Helse Møre og Romsdal har bedt Helse Midt-Norge om et regionalt lån i denne sammenhengen. Det er det styret i Helse Midt-Norge som må håndtere. Det jeg oppfattet var representantens spørsmål, var om den statlige lånerammen var tilstrekkelig for dette prosjektet, og den statlige lånerammen ligger fast. Regionen kan supplere den hvis de mener at de har økonomi til det.

Spørsmål 6

Kjersti Toppe (Sp) [12:00:14]: «Helse Møre og Romsdal har avlyst avtalen med entreprenørselskapet Skanska fordi kostnadene ble for store i forhold til de funksjonene som helseforetaket skulle realisere i nybygget på Hjelset.

Når ble statsråden kjent med at det var stor avstand mellom Stortingets vedtatte kostnadsramme og Skanska sitt økonomiske tilbud?»

Statsråd Bent Høie [12:00:35]: La meg slå fast at det er full enighet om funksjoner og innhold i det nye akuttsykehuset i Nordmøre og Romsdal. Helse Midt-Norge har opplyst at det nå foreligger et godt prosjekt, hvor både brukere og ansatte har medvirket. Prosjektet er evaluert i forhold til Østfoldprosjektet. Evalueringen viser at prosjektet er godt dimensjonert.

Uenigheten med Skanska har derfor ikke dreid seg om hvilke funksjoner som skal gjennomføres, men om hvilket beløp Skanska skal ha for å bygge det som er

planlagt. Skanskas tilbud lå langt over det som kunne forventes.

Departementet var varslet i forkant da styret for Helse Møre og Romsdal i møtet den 9. desember ga administrerende direktør fullmakt til å signere varsel om avbestilling av avtalen. Skanska ble da gitt en siste frist til å gi et endelig tilbud. Jeg var også tidligere gjort kjent med at det var en vanskelig prosess, og at det var utfordringer i prosjektet. Styret for Helse Møre og Romsdal anbefalte i styremøte den 21. januar at Helse Midt-Norge tar høyde for økt kostnadsramme for nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal.

Økt kostnadsramme i prosjektet vil bli behandlet i styremøte i Helse Midt-Norge i morgen, 4. februar.

Jeg vil også legge til at Helse Møre og Romsdal, for å sikre framdrift i prosjektet, har opprettholdt avtalen med Skanska om det forberedende arbeidet på sykehustomta. Disse arbeidene startet 14. desember og innebærer bl.a. etablering av parkeringsplasser, anleggsveier og infrastruktur samt å gjøre klar kontor- og anleggsriggene.

Stortinget vedtar ikke kostnadsrammer for sykehusprosjekter. Helseregionene skal sørge for gode spesialisthelsetjenester der sykehusbygg og utstyr er en nødvendig del. Helseregionene har ansvar for både å prioritere, planlegge og vedta igangsetting av sine investeringer. For investeringsprosjekter på over 500 mill. kr kan helseregionene søke Stortinget om lån, basert på kvalitetssikret konseptrapport. Stortinget vedtok en låneramme til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal i 2018 på 3,55 mrd. 2018-kroner. Denne lånerammen ligger fast.

Kjersti Toppe (Sp) [12:02:48]: Statsråden er tydeleg på at den statlige låneramma ligg fast. Eg ser heller ikkje at statsråden tar kritikk på at ho var for lita. Senterpartiet uttalte den gongen, i statsbudsjettet for 2018, at vi hadde ei sterk bekymring for at Stortinget gav låneramme og klarsignal til eit byggjeprojekt som hadde usikker økonomisk berekraft, og frykta at dette ville kunna gå ut over pasientbehandling og beredskap i helseforetaket. Dessverre har vi fått rett. Vi fremja til og med forslag om å be regjeringa koma tilbake til Stortinget med ein plan for kva funksjonar det nye sjukehuset skulle ha, og korleis nybygget kunne realiserast utan at det gjekk ut over pasientbehandlinga. No er vi i ein situasjon der ingen veit kva den endelege prislappen på bygget vil verta. Meiner statsråden at dette er ein seriøs og god måte å byggja store, nye sjukehus på i Noreg, når ingen veit kva den endelege prislappen på bygget vil kunna verta?

Statsråd Bent Høie [12:03:56]: Det er sånn at måten dette gjøres på, er lik for alle sykehusbygg i Norge. Hvis Senterpartiet får gjennomslag for en politikk der det er

Stortinget som behandler kostnadsrammene, og også tar ansvaret for overskridelser underveis i byggeprosjektene, er jeg rimelig sikker på at fasiten på Senterpartiets politikk vil være at sykehusbygg i Norge vil oppleve de samme utglidningene både i kostnadsrammer og overskridelser som dessverre preger en god del andre statlige byggeprosjekter som bygges etter den modellen. Den langvarige konsekvensen av det vil være at det vil bli bygd færre nye sykehus i Norge, og køen av sykehusbygg vil bli like lang som det vi ser at køen av en del andre statlige bygg er – og ikke den situasjonen som vi har hatt de siste ti–tjue årene, nemlig at sykehusbyggprosjekter holder seg til de rammene som er gitt, gjennomføres i tråd med at man er klar til å bygge prosjektene, og at man ikke har lange køer av prosjekter som ikke gjennomføres.

Kjersti Toppe (Sp) [12:05:05]: Statsråden spekulerer på kva som kan verta resultatet av Senterpartiets sjukehuspolitikk, men vi veit resultatet av regjeringas sjukehuspolitikk, og det er at alle nye sjukehus konsekvent vert bygde altfor små. Det er eit resultat av dagens måte å finansiera nye sjukehus på.

I haust hadde Dagens Medisin ein artikkel som omfatta fire sjukehusprosjekt som samla hadde vorte kutta med 5,2 mrd. kr og over 72 000 m². Østfold vart nemnt, som vart kutta med 10 000 m², Åhus med 30 000 m² og nye Drammen og Hammerfest, som er under planlegging, skal verta kutta med høvesvis 28 000 m² og 4 200 m². Dette er ein politikk for nye sjukehus som går ut over pasientbehandlinga. Ein må òg finansiera dette med å kutta i driftsbudsjettet, og det går ut over beredskap og andre viktige pasienttilbod. Står statsråden ved dagens ordning for å finansiera sjukehus, når vi ser på resultatet for Møre og Romsdal?

Statsråd Bent Høie [12:06:13]: Dagens måte å finansiere sykehusbygging på har vært en stor glede for norske pasienter. Det betyr at det nå er realisert eller realiseres nye sykehusbygg fra Kirkenes i nord til Sørlandet i sør. Langs hele kysten, langs hele landet vårt, bygges det betydelig i sykehussektoren, nettopp fordi man har en finansieringsmodell som gjør at man faktisk kan bygge sykehus når det er nødvendig, og man har økonomi til det, og man har sikret framdriften i disse prosjektene.

Det er ikke riktig, som representanten prøver å skape inntrykk av, at fordi man i en prosjektfase starter med bygg som er større enn det man har muligheter til, og i samarbeid med de ansatte og med lokalmiljøer, må komme fram til bygg som er realistiske å realisere,

handler det om å kutte i sykehusbygg, og at det finnes en optimal størrelse på et bygg som er det man tar utgangspunkt i. Nei, dette er helt nødvendige prosjekter for at sykehus skal bygges på en fornuftig måte.

Spørsmål 7

Frå representanten Elise Bjørnebekk-Waagen til arbeids- og sosialministeren:

«Før jul ble den partssammensatte arbeidsgruppen for Arbeidstilsynets satsing på helse og sosial informert om at arbeidet med tilsyn med forebygging av vold og trusler blir stoppet på grunn av at Arbeidstilsynet må prioritere oppfølging av koronatiltak. Vold og trusler er den største arbeidsmiljøutfordringen for store deler av helse- og sosialsektoren.

Hva er bakgrunnen for at dette området nedprioriteres?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trekt tilbake.

Spørsmål 8

Frå representanten Åslaug Sem-Jacobsen til kultur- og likestillingsministeren:

«En rekke av landets kulturhus og kinoer har fått krav fra Kulturrådet om å tilbakebetale tidligere tildelt kompensasjon for tapte inntekter knyttet til de statlige pålagte smitteverntiltakene. I god tro har aktørene søkt etter de krav og retningslinjer som har vært presentert av Kulturrådet, og fått innvilget støtten. Nå må de betale tilbake.

Hvilke grep vil statsråden ta for å hjelpe de kinoene og kulturhusene som rammes av et urimelig tilbakebetalingskrav og som heller ikke har søkt eller kan søke andre ordninger for tap av inntekter?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trekt tilbake. Sak nr. 2 er dermed handsama ferdig.

Sak nr. 3 [12:07:22]

Referat

Presidenten: Det ligg ikkje føre noko referat. Dermed er dagens kart handsama ferdig.

Ber nokon om ordet før møtet vert heva? – Møtet er heva.

